

บทที่ 2

ลักษณะของประโยคความรวมและคำเชื่อมในการพูดระดับทางการของนักศึกษา

การศึกษานักศึกษาประโยคความรวมในการพูดระดับทางการของนักศึกษานั้น ได้รวบรวมประโยคความรวมของนักศึกษาจากการพูดในลักษณะต่างๆ คือ การกล่าวเปิดงาน การแถลงการณ์ การอภิปราย และการสาธิตหรือการแนะนำสินค้า พบว่า นักศึกษาใช้ประโยคความรวมที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และประโยคที่บกพร่องประมาณ 550 ประโยค⁷ และคำเชื่อมที่ปรากฏใช้ในประโยคความรวมทั้งหมดมี 33 คำ ได้แก่ ก็, จน, จนกระทั่ง, จึง, เช่น, ดังนั้น, โดย, แต่, แต่...ก็, ถ้า, ถ้า...ก็, เท่าไร...เท่านั้น, เท่าๆ กับ, นอกจาก, เนื่องจาก, เพราะ, เพราะว่า, เพราะฉะนั้น, เพื่อ, เพื่อให้, เมื่อ, เมื่อ...ก็, แม้...แต่, แม้...แต่...ก็, รวมทั้ง, แล้ว, แล้ว...ก็, และ, ส่วน, หรือ, หรือไม่ก็, หาก, หาก...ก็ นอกจากนี้ยังพบประโยคความรวมที่ไม่ปรากฏหน่วยเชื่อมอีกด้วย

ประโยคความรวมที่นักศึกษาใช้ในการพูด พบว่ามีใช้ใน 2 ลักษณะ คือ ประโยคที่ใช้คำเชื่อมคำเดียวแสดงความสัมพันธ์ของประโยค และ ประโยคที่ใช้คำเชื่อมหลายคำแสดงความสัมพันธ์ของประโยคที่ซับซ้อน

การศึกษาวเคราะห์ประโยคความรวมในการพูดระดับทางการของนักศึกษาในบทนี้จะพิจารณาทั้งในเรื่องการประกอบประโยค คำเชื่อมประโยค และความสัมพันธ์ของประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวม

การประกอบประโยค

ประโยคประกอบด้วยถ้อยคำซึ่งแสดงความคิดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ประโยคที่สมบูรณ์จะมีส่วนประกอบซึ่งเรียกว่าหน่วยประโยคอยู่ 2 ชนิด คือหน่วยนามและหน่วยกริยา และบางประโยคจะมีหน่วยประโยคอีกชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้น เรียกว่า หน่วยเสริม ประโยคหลายๆ ประโยคเมื่อเรียงติดต่อกันไปจะมีหน่วยเชื่อมช่วยเชื่อมประโยคเหล่านั้นเข้าด้วยกัน (นววรรณ พันธุมธา, 2527 : 108)

⁷ ดูภาคผนวก หน้า 150

สำหรับการศึกษาลักษณะของประโยคความรวมนั้นจะศึกษาเกี่ยวกับประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวม การจำแนกลักษณะของประโยคความรวมสามารถจำแนกได้ 2 วิธี (นวรรณ พันธุมธา, 2527 : 147) คือ จำแนกตามหน่วยประโยค และจำแนกตามลักษณะหน่วยประโยค

การจำแนกประโยคความรวมตามหน่วยเชื่อม

หน่วยเชื่อม ได้แก่ คำหรือกลุ่มคำที่ใช้เชื่อมประโยค หน่วยเชื่อมจะเป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมกริยากับกริยาหรือประโยคกับประโยค คำเชื่อมทำหน้าที่อย่างอื่นไม่ถือว่าเป็นหน่วยเชื่อม หน่วยเชื่อมจะเป็นคำเชื่อมเดี่ยวหรือคำเชื่อมผสมก็ได้ (นวรรณ พันธุมธา, 2527 : 114)

นวรรณ พันธุมธา (2527 : 147) ได้แบ่งประโยคความรวมเป็น 2 ชนิด คือ ประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อม และประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อม

ประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อม ประกอบด้วยประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยค ขึ้นไปและมีหน่วยเชื่อมอยู่ในระหว่าง ส่วนประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อมนั้น คือ ประโยคที่มีกริยาเรียงกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป โดยจะมีหน่วยนามคั่นอยู่ในระหว่างหรือไม่ก็ได้ (นวรรณ พันธุมธา, 2527 : 147-148)

1. ประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อม

ประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อม คือ ประโยคที่ประกอบด้วยประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปและมีหน่วยเชื่อมอยู่ในระหว่างประโยค (นวรรณ พันธุมธา, 2527 : 147)

การศึกษาประโยคในการพูดระดับทางการของนักศึกษาพบว่าประโยคที่นักศึกษานำมาใช้เป็นประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อมเกือบทั้งหมด เนื่องจากประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อมสามารถถ่ายทอดความคิดที่ซับซ้อนของผู้พูดได้ใจความสมบูรณ์ ทั้งประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกัน ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกัน ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือกประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา หรือประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 1

“ปัจจุบันศิลปินต่างชาติเข้ามาเปิดการแสดงในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เพราะได้รับการต้อนรับจากสังคมไทยเป็นอย่างดี”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล โดยมีหน่วยเชื่อม “เพราะ” เชื่อมอยู่ในระหว่างประโยค

ตัวอย่าง 2

“นิวีโรไลที่มีส่วนประกอบครบทั้ง 5 หมู่ ทั้งวิตามิน แกลือแร่ โปรตีน คาร์โบไฮเดรตและเส้นใยอาหาร และมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของร่างกายในแต่ละวัน”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกัน โดยมีหน่วยเชื่อม “และ” เชื่อมอยู่ในระหว่างประโยค

ตัวอย่าง 3

“มหาวิทยาลัยพยายามรณรงค์ให้ทุกคนร่วมกันประหยัดไฟฟ้า แต่ปริมาณการใช้ไฟฟ้ากลับเพิ่มสูงขึ้นทุกเดือน”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกัน โดยมีหน่วยเชื่อม “แต่” เชื่อมอยู่ในระหว่างประโยค

ตัวอย่าง 4

“ในยามที่คุณเหงา คุณสามารถฟังวิทยุ FM จากโทรศัพท์มือถือของคุณได้ หรือ คุณจะส่งข้อความภาพสวยๆ ไปให้คนที่คุณรักก็ได้”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือก โดยมีหน่วยเชื่อม “หรือ” เชื่อมอยู่ในระหว่างประโยค

ตัวอย่าง 5

“การประหยัดไฟฟ้านั้นต้องสร้างจิตสำนึกให้ทุกคน โดยเริ่มที่ตนเองก่อน”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความ โดยมีหน่วยเชื่อม “โดย” เชื่อมอยู่ในระหว่างประโยค

ตัวอย่าง 6

“นักศึกษาไม่ปิดไฟและเครื่องปรับอากาศ เมื่อจบการเรียนการสอน ”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา โดยมีหน่วยเชื่อม “เมื่อ” เชื่อมอยู่ในระหว่างประโยค

ตัวอย่างประโยคที่ยกมา จะเห็นได้ว่าประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อม เป็นประโยคความรวมที่มีองค์ประกอบครบถ้วน คือ มีประโยคความเดียวหรือประโยคความซ้อน ตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป และมีหน่วยเชื่อมอยู่ระหว่างประโยค

2. ประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อม

ประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อมจะมีกริยาเรียงกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป โดยมีหน่วยนามคั่นอยู่ในระหว่างหน่วยกริยานั้นหรือไม่ก็ได้ (นววรรณ พันธุเมธา, 2527 : 148)

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อมพบว่า ประโยคความรวมลักษณะนี้จะปรากฏในประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา และประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความ มักจะอยู่ในแบบประโยค ประธาน-กริยา-กริยา หรือ ประธาน-กริยา กรรมตรง-กริยา เช่น ประโยค “แดงลั่นทม” “พ่อเหยียบลูกไก่ตาย” หรือ “ฉันเห็นเด็กร้องไห้” (นววรรณ พันธุเมธา, 2527 : 226-227) ในการศึกษาการพูดระดับทางการของนักศึกษาจึงพบประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อมไม่มาก เนื่องจากสามารถแยกกล่าวเป็นประโยคความเดียวหลายประโยค ประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อมที่พบมักอยู่ในการเล่าเรื่อง เช่น “เจ้าปู่เดินเลาะตามรั่มไม้ต่าง ๆ ร้องเพลงยอดฮิตของข้าง” นอกจากนี้ประโยคความรวมชนิดที่ไม่มีหน่วยเชื่อมอาจแทรกอยู่กับประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อมในข้อความที่พูดต่อเนื่องกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 1

“หลังจากอาบน้ำร้อนทุกครั้ง **ควรต้องทาโลชั่นบำรุงผิวไม่ให้แห้งตึง**”

ประโยคหลังเป็นประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อม เพราะมีหน่วยกริยา 2 หน่วย คือ “ทา” และ “บำรุง” สามารถแยกได้อีกเป็น 2 ประโยค คือ “หลังจากอาบน้ำร้อนทุกครั้ง **ควรต้องทาโลชั่น**” และ “**บำรุงผิวไม่ให้แห้งตึง**” ประโยคทั้งสองสัมพันธ์กันทางเหตุและผลในลักษณะประโยคหนึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของอีกประโยคหนึ่ง เมื่อเขียนเป็นประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อมจะได้ว่า

“หลังจากอาบน้ำร้อนทุกครั้ง **ควรต้องทาโลชั่น เพื่อบำรุงผิวไม่ให้แห้งตึง**”

ตัวอย่าง 2

“คนที่อ่านหนังสือเยอะได้ความรู้เยอะ **มีความคิดใหม่ๆ**”

ประโยคดังกล่าวเป็นประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อม เพราะมีหน่วยกริยา 2 หน่วย คือ “ได้” และ “มี” ประโยคดังกล่าวสามารถแยกได้ 2 ประโยค คือ “คนที่อ่านหนังสือเยอะได้ความรู้เยอะ” และ “**คนที่อ่านหนังสือเยอะมีความคิดใหม่ๆ**” ประโยคทั้งสองสัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกัน เมื่อเขียนเป็นประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อมจะได้ประโยค

“คนที่อ่านหนังสือเยอะได้ความรู้เยอะ **และมีความคิดใหม่ๆ**”

ตัวอย่าง 3

“โครงการที่เหลือทางการเคหะจะดำเนินการตรวจสอบจัดการทำข้อมูลลงคอมพิวเตอร์”

ประโยคดังกล่าวเป็นประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อม เพราะมีหน่วยกริยา 3 หน่วย คือ “ตรวจสอบ” “จัดการ” และ “ลง” ประโยคดังกล่าวสามารถแยกได้ 3 ประโยค คือ “โครงการที่เหลือทางการเคหะจะดำเนินการตรวจสอบ” “จัดการทำข้อมูลลง” และ “(ข้อมูล)ลงคอมพิวเตอร์”⁸ ประโยคทั้งสามสัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกัน เมื่อเขียนเป็นประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อมจะได้ประโยค

“โครงการที่เหลือทางการเคหะจะดำเนินการตรวจสอบและจัดทำข้อมูลลงคอมพิวเตอร์”

การจำแนกประโยคความรวมตามลักษณะหน่วยประโยค

ประโยคความรวมจำแนกตามลักษณะหน่วยประโยคได้เป็น 2 ประเภท คือ ประโยคความรวมธรรมดา และ ประโยคความรวมซับซ้อน (นวรรณ พันธุมธา, 2527 : 147)

1. ประโยคความรวมธรรมดา

ประโยคความรวมธรรมดา คือประโยคความรวมที่ไม่มีประโยคในขยายในหน่วยนาม หรือหน่วยกริยา (นวรรณ พันธุมธา, 2527 : 153)

การศึกษาประโยคความรวมในการพูดของนักศึกษา พบว่าประโยคความรวมธรรมดาก็ปรากฏในประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกัน ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกัน ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือก ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความ และ ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.1 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล

ตัวอย่าง 1

“ตามทางเดินควรเปิดไฟดวงเว้นดวง เพื่อเป็นการประหยัด”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนาม หรือหน่วยกริยา

⁸ ข้อความส่วนหลังแยกเป็น 2 ประโยค มีรูปประโยคเป็น กริยา กรรมตรง
ประธาน กริยา กรรมตรง

ตัวอย่าง 2

“ผู้โดยสารต้องทำตามเงื่อนไขจึงจะสามารถแลกตั๋วเดินทางได้”
 ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนาม
 หรือหน่วยกริยา

ตัวอย่าง 3

“วิธีประหยัดไฟมี 3 วิธีเท่านั้น เพราะฉะนั้นทุกคนควรนำไปปฏิบัติ ”
 ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนาม
 หรือหน่วยกริยา

1.2 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกัน

ตัวอย่าง 1

“ห้ามโฆษณาบุหรี่ในสื่อทุกประเภท และห้ามจำหน่ายบุหรี่แก่เด็ก”
 ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนาม
 หรือหน่วยกริยา

ตัวอย่าง 2

“ผมอยากให้ทุกคนใช้กล่องอย่างระมัดระวัง **รวมทั้ง**ต้องดูแลความสะอาดเป็น
 พิเศษ”
 ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนาม
 หรือหน่วยกริยา

ตัวอย่าง 3

“เราช่วยกันประหยัดพลังงาน **และ**สร้างจิตสำนึกไปพร้อม ๆ กัน”
 ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนาม
 หรือหน่วยกริยา

1.3 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกัน

ตัวอย่าง 1

“ในแต่ละวันเราใช้เวลาในการทำกิจกรรมคล้าย ๆ กัน **แต่**มีความแตกต่างกันไป
 บ้างตามความชอบของแต่ละคน”
 ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนาม
 หรือหน่วยกริยา

ตัวอย่าง 2

“ทรัพยากรธรรมชาติมี แต่ก็หมดไปทุกวัน”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนามหรือหน่วยกริยา

ตัวอย่าง 3

“การออกกำลังกายจะทำให้น้ำหนักตัวลดลงได้ แต่คนส่วนใหญ่ไม่มีเวลา”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนามหรือหน่วยกริยา

1.4 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือก

ตัวอย่าง 1

“ท่านจะสูบบุหรี่ต่อไป หรือเลิกสูบบุหรี่ตั้งแต่วันนี้”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนามหรือหน่วยกริยา

ตัวอย่าง 2

“การจัดการอภิปรายเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในวันนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก หรือสร้างกระแสอนุรักษ์ธรรมชาติ”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนามหรือหน่วยกริยา

ตัวอย่าง 3

“เราไม่ควรเลือกแชมป์ตามการโฆษณาชวนเชื่อ ตามเพื่อน หรือเห็นแก่ของแถม”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนามหรือหน่วยกริยา

1.5 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความ

ตัวอย่าง 1

“การขึ้นเนินที่ชันหรือเนินใช้เกียร์ต่ำให้เหมาะสม โดยรักษารอบเครื่องยนต์ให้พอดี”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนามหรือหน่วยกริยา

ตัวอย่าง 2

“พี่เป็นเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลหาดใหญ่ โดยเป็นตัวแทนของแผนกบำบัด
ผู้ติดยาเสพติด”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนาม
หรือหน่วยกริยา

1.6 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา

ตัวอย่าง 1

“ผู้เสพยาอาการอยากยา เมื่อขาดยา”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนาม
หรือหน่วยกริยา

ตัวอย่าง 2

“เมื่อไฟฟ้าตกไฟดับ คุณก็โทรศัพท์ไปหาการไฟฟ้าทันที”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนาม
หรือหน่วยกริยา

ตัวอย่าง 3

“เริ่มแรกน้อง ๆ ต้องทำความสะอาดใบหน้าให้สะอาดด้วยน้ำสะอาด
แล้วเช็ดให้แห้ง”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมธรรมดา เพราะไม่มีประโยคขยายในหน่วยนาม
หรือหน่วยกริยา

การศึกษาประโยคความรวมธรรมดาในการพูดระดับทางการของนักศึกษาพบว่าประโยคความรวมธรรมดาเป็นลักษณะประโยคความรวมที่นักศึกษาใช้บ่อยครั้ง อาจเป็นเพราะเป็นประโยคที่สามารถถ่ายทอดการเชื่อมโยงความคิดที่สัมพันธ์กัน เช่น การแสดงเหตุผล การแสดงความคล้อยตาม การแสดงความขัดแย้ง การแสดงความให้เลือก การแสดงเวลา หรือ การแสดงการขยายความ นอกจากนี้ประโยคความรวมธรรมดายังมีโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนน้อยกว่าประโยคความรวมซับซ้อน จึงเหมาะสำหรับใช้พูดอธิบายความอย่างสั้นกระชับและได้ใจความที่สมบูรณ์

2. ประโยคความรวมซับซ้อน

ประโยคความรวมซับซ้อน คือประโยคความรวมที่มีประโยคขยายในหน่วยนาม
หรือหน่วยกริยา (นววรรณ พันธุเมธา, 2527 : 153)

การศึกษาประโยคในการพูดระดับทางการของนักศึกษา พบว่าประโยคความรวมซับซ้อนจะปรากฏในประโยคความรวม 6 ลักษณะ คือ ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกัน ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้ง ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือก ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา และประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความเลย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล

ตัวอย่าง 1

“ผู้โดยสารต้องสะสมตั๋วรับประทานอาหาร รวมทั้ง*ตั๋วเดินทางที่มีชื่อผู้ใช้เป็นคนเดียวกัน* จึงสามารถแลกตั๋วเดินทางฟรีได้”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยนาม คือ “*ตั๋วเดินทางที่มีชื่อผู้ใช้เป็นคนเดียวกัน*”

ตัวอย่าง 2

“*ทรัพยากรธรรมชาติที่ฟื้นตัวได้* ถ้ารักษาให้ดี ให้ถูกต้องตามธรรมชาติแล้ว ก็จะมีการทดแทนขึ้นมาใหม่”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยนาม คือ “*ทรัพยากรธรรมชาติที่ฟื้นตัวได้*”

ตัวอย่าง 3

“เราจะต้องคิดว่า*ความสำเร็จอยู่ข้างหน้า* แล้วเราจะต้องทำให้ได้ดังที่คิด”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยกริยา คือ “*คิดว่าความสำเร็จอยู่ข้างหน้า*”

2.2 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกัน

ตัวอย่าง 1

“กล้องดิจิทัลเป็น*กล้องที่สามารถถ่ายรูปได้ทุกเวลา* ใช้งาน รวมทั้งประหยัดฟิล์มอีกด้วย”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยนาม คือ “*กล้องที่สามารถถ่ายรูปได้ทุกเวลา*”

ตัวอย่าง 2

“โอกาสนี้ต้องขอขอบคุณ*น้อง ๆ ที่มาทัศนศึกษาในครั้งนี้* และสุดท้ายนี้ก็หวังว่า*น้อง ๆ จะเดินทางกลับโดยสวัสดิการ*”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายทั้งในหน่วยนาม และหน่วยกริยา ดังนี้ ประโยคขยายทั้งในหน่วยนาม คือ “น้อง ๆ ที่มาทัศนศึกษาในครั้งนี้” และ ประโยคขยายในหน่วยกริยา คือ “หวังว่าน้อง ๆ จะเดินทางกลับโดยสวัสดิการ”

ตัวอย่าง 3

“ผู้ขับขี่ที่ถูกขอทางควรปฏิบัติดังนี้ ให้สัญญาณไฟตอบ แล้วก็ลดความเร็วลง และชะลอชิดทางซ้ายของทางเดินรถเพื่อให้รถแซงขึ้นหน้าโดยปลอดภัย
ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยนาม คือ “ผู้ขับขี่ที่ถูกขอทาง”

2.3 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้ง

ตัวอย่าง 1

“แม้จะมีการวิจัยหรือคิดค้นยาที่ต่อต้านโรคเอดส์ออกมามากมายแค่ไหนก็ตาม แต่เราก็ไม่ควรประมาท ควรป้องกันตัวเองให้มากที่สุด”
ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยนาม คือ “การวิจัยยาหรือการคิดค้นยาที่ต่อต้านโรคเอดส์”

ตัวอย่าง 2

“ทางศูนย์ได้นำพันธุ์ไม้ตะเคียนทองที่ส่งมาจากภาคเหนือมาทดลองปลูก แต่ในขณะนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จ”
ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยนาม คือ “ไม้ตะเคียนที่ส่งมาจากภาคเหนือ”

ตัวอย่าง 3

“นักกีฬาโอลิมปิกที่มีชื่อเสียงของไทยมีอายุ 19 ปี แต่เธอมีฝีมือที่ดีเยี่ยม”
ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยนาม คือ “นักกีฬาโอลิมปิกที่มีชื่อเสียงของไทย”

2.4 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือก

ตัวอย่าง 1

“สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนี้เข้ามาพร้อมศิลปินต่างชาติหรือดาราทaylor ลอกเลียนแบบเข้ามา”
ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยนาม “สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนี้”

ตัวอย่าง 2

“คุณครูมีชื่อว่า *สุภาพร หมดหวาน* หรือนักเรียนจะเรียกครูง่าย ๆ ว่า *ครูพี่อ้อ* ก็ได้นะคะ”

ประโยคนี้เป็นประโยคความซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายทั้งในหน่วยนามและหน่วยกริยา ดังนี้ ประโยคขยายทั้งในหน่วยนาม คือ “ชื่อว่า *สุภาพร หมดหวาน*” และประโยคขยายในหน่วยกริยา คือ “เรียกว่า *ครูพี่อ้อ*”

ตัวอย่าง 3

“คนที่ต้องการซื้อหนังสือสามารถสั่งได้ที่พี่เลย หรือเข้าไปได้ที่ www.amarin.com”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยนาม คือ “คนที่ต้องการซื้อหนังสือ”

2.5 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา

ตัวอย่าง 1

“เมื่อประชุมกันเป็นที่เรียบร้อยแล้วจะไปจัดที่ *ธรรมสถานหาดทรายแก้ว* ทางชมรมพุทธศาสนาก็ได้ส่งตัวแทนไปสำรวจ *สถานที่ที่จะจัดโครงการ*”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายทั้งในหน่วยนามและหน่วยกริยา ดังนี้ ประโยคขยายหน่วยนาม คือ “*สถานที่ที่จะจัดโครงการ*” และประโยคขยายหน่วยกริยา คือ “*ประชุมว่าจะไปจัดที่ธรรมสถานหาดทรายแก้ว*”

ตัวอย่าง 2

“พี่ขอขอบคุณน้อง ๆ ที่มา *เยี่ยมชมการทำงานของพวกเขา* แล้วหวังว่าน้อง ๆ จะ *กลับมาเยี่ยมพวกเขา* ๆ อีกในโอกาสต่อไป”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายทั้งในหน่วยนามและหน่วยกริยา ดังนี้ ประโยคขยายหน่วยนาม คือ “*น้อง ๆ ที่มาเยี่ยมชมการทำงานของพวกเขา*” และประโยคขยายหน่วยกริยา คือ “*หวังว่าน้อง ๆ จะกลับมาเยี่ยม*”

ตัวอย่าง 3

“คนที่ *ไม่สูบบุหรี่* จะรับควันจากผู้สูบ แล้วคนที่ *ไม่สูบบุหรี่* ก็ได้รับอันตรายจากพิษภัยของบุหรี่เช่นกัน”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยนาม คือ “*คนที่ไม่สูบบุหรี่*”

2.6 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความ

ตัวอย่าง 1

“การศึกษาวิจัยพบว่ามี การทดลองใช้ยาป้องกันโรคเอดส์ชนิดใหม่ในประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ โดยทดลองใช้กับผู้หญิงในประเทศดังกล่าว”
 ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยกริยา คือ “พบว่ามี การทดลองใช้ยาป้องกันโรคเอดส์ชนิดใหม่ในประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ”

ตัวอย่าง 2

“เมื่อเราถูกรถคันอื่นแซง ควรขับรถให้ช้าลง โดยทิ้งระยะห่างจากรถที่แซงพอสมควร”
 ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน เพราะมีประโยคขยายในหน่วยนาม คือ “รถที่แซงพอสมควร”

การศึกษาประโยคความรวมซับซ้อนในการพูดระดับทางการของนักศึกษา พบว่า ประโยคความรวมซับซ้อนมีการประกอบประโยคที่ซับซ้อนกว่าประโยคความรวมธรรมดา คือมีประโยคขยายในหน่วยนามหรือหน่วยกริยา และพบประโยคความรวมซับซ้อนที่นักศึกษาใช้สื่อความหมายในลักษณะเช่นเดียวกับประโยคความรวมธรรมดา คือ การแสดงความเป็นเหตุและเป็นผล การแสดงความคล้อยตาม การแสดงความขัดแย้ง การแสดงความให้เลือก การแสดงเวลา และการแสดงการขยายความ

ประโยคความรวมซับซ้อนที่ปรากฏในการพูดระดับทางการของนักศึกษา ถึงแม้จะมีการใช้น้อยกว่าประโยคความรวมธรรมดา แต่พบว่าประโยคความรวมซับซ้อนที่นักศึกษาพูดเป็นประโยคความรวมซับซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยนามและกริยาได้ถูกต้องและเป็นลำดับดี แสดงให้เห็นว่านักศึกษาสามารถถ่ายทอดความคิดที่ซับซ้อนของตนเองได้อย่างชัดเจน เป็นระเบียบ และถูกต้องตามระบบภาษาไทย

คำเชื่อมประโยค

การศึกษาลักษณะของคำเชื่อมในประโยคความรวมในการพูดระดับทางการของนักศึกษาในงานวิจัยนี้ จะพิจารณาเฉพาะเรื่องความหมายของคำเชื่อมเป็นสำคัญ ส่วนประเด็นความบกพร่องด้านการใช้และด้านเนื้อความของประโยคจะกล่าวถึงในบทที่ 3 ข้อบกพร่องของประโยคความรวมในการพูดระดับทางการ

ลักษณะของคำเชื่อมในประโยคความรวมสามารถจำแนกตามเกณฑ์ 3 ประการ คือ จำแนกตามความหมาย จำแนกตามตำแหน่ง และจำแนกตามหน้าที่ (นววรรณ พันธุมธา, 2527 : 55, 58, 66)

การจำแนกคำเชื่อมประโยคความรวมตามความหมาย

การศึกษาลักษณะของคำเชื่อมประโยคความรวมในงานวิจัยนี้ จะศึกษาการจำแนกคำเชื่อมตามความหมายเป็นอันดับแรก เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของคำเชื่อม และสามารถจำแนกคำเชื่อมตามความหมายได้

เมื่อศึกษาการพูดระดับทางการของนักศึกษา พบว่าคำเชื่อมในประโยคความรวมจำแนกตามความหมายได้เป็น 10 ประเภทดังนี้

1. คำเชื่อมบอกเวลา

คำเชื่อมบอกเวลาเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงเวลา (นววรรณ พันธุมธา , 2527 : 60)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษาพบคำเชื่อมบอกเวลา ดังต่อไปนี้
คำเชื่อม “เมื่อ”

ตัวอย่าง 1

“เมื่อบุหรีเป็นภัยต่อชีวิต และเป็นภัยต่อสังคม ทุกคนควรเลิกสูบ”

- (1) เมื่อบุหรีเป็นภัยต่อชีวิต
- (2) และเป็นภัยต่อสังคม
- (3) ทุกคนควรเลิกสูบ

คำเชื่อม “เมื่อ” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมบอกเวลาว่าเหตุการณ์ในประโยค (1) และ (2) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (3)

ตัวอย่าง 2

“โทรทัศน์และกระติกน้ำร้อนควรถอดปลั๊ก เมื่อเลิกใช้”

- (1) โทรทัศน์และกระติกน้ำร้อนควรถอดปลั๊ก
- (2) เมื่อเลิกใช้

คำเชื่อม “เมื่อ” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเวลาว่าเหตุการณ์ในประโยค (1) เกิดขึ้นหลังเหตุการณ์ในประโยค (2)

ตัวอย่าง 3

“เมื่อหยิบยกเรื่องค่าใช้จ่ายมากแล้ว เราคงจะเห็นว่าทำอย่างไรจึงจะลดปริมาณการใช้ไฟฟ้าในแต่ละเดือนลงได้”

(1) เมื่อหยิบยกเรื่องค่าใช้จ่ายมากแล้ว

(2) เราคงจะเห็นว่าทำอย่างไรจึงจะลดปริมาณการใช้ไฟฟ้าในแต่ละเดือนลงได้ คำเชื่อม “เมื่อ” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมบอกเวลาที่เหตุการณ์ในประโยค

(1) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2)

คำเชื่อม “แล้ว”

ตัวอย่าง 1

“การปิดมัสการำให้ห้อง ๆ ให้ตั้งแปรงในแนวนอน แล้วปิดขึ้นในทิศทางเดียวกัน”

(1) การปิดมัสการำให้ห้อง ๆ ให้ตั้งแปรงในแนวนอน

(2) แล้วปิดขึ้นในทิศทางเดียวกัน

คำเชื่อม “แล้ว” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเวลาที่เหตุการณ์ในประโยค

(1) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2) แต่ประโยคนี้มีข้อบกพร่อง คือใช้คำ “ให้” ซ้ำ 2 ครั้งในประโยค (1) ประโยคนี้จึงบกพร่องเรื่องการใช้คำฟุ่มเฟือย สามารถตัด “ให้” คำหลังออกได้ ประโยคจะกระชับมากขึ้น ดังนี้

“การปิดมัสการำให้ห้อง ๆ ตั้งแปรงในแนวนอน แล้วปิดขึ้นในทิศทางเดียวกัน”

ตัวอย่าง 2

“น้อง ๆ วาดวงกลมในกระดาษสี่ขนาดตามที่น้อง ๆ ต้องการ แล้วตัดเป็นวงกลมหลาย ๆ ขนาด”

(1) น้อง ๆ วาดวงกลมในกระดาษสี่ขนาดตามที่น้อง ๆ ต้องการ

(2) แล้วตัดเป็นวงกลมหลาย ๆ ขนาด

คำเชื่อม “แล้ว” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเวลาที่เหตุการณ์ในประโยค

(1) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2)

คำเชื่อม “เมื่อ...ก็”

ตัวอย่าง 1

“เมื่อเราถ่ายภาพในแนวตั้ง ปุ่มปรับภาพก็สามารปรับภาพให้เป็นแนวตั้งได้”

(1) *เมื่อ*เราถ่ายภาพในแนวตั้ง

(2) ปุ่มปรับภาพก็สามารถปรับภาพให้เป็นแนวตั้งได้

คำเชื่อม “*เมื่อ...ก็*” หน้าประโยค (1) และ ในประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเวลาว่าเหตุการณ์ในประโยค (1) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“*เมื่อ*ไม่มีรถสวนทางในระยะสายตา เราก้ควรใช้ไฟสูง”

(1) *เมื่อ*ไม่มีรถสวนทางในระยะสายตา

(2) เราก้ควรใช้ไฟสูง

คำเชื่อม “*เมื่อ...ก็*” หน้าประโยค (1) และ ในประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเวลาว่าเหตุการณ์ในประโยค (1) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2)

ตัวอย่าง 3

“*เมื่อ*ทุกท่านในที่ประชุมพร้อม เราก้เริ่มการอภิปรายได้ ณ บัดนี้”

(1) *เมื่อ*ทุกท่านในที่ประชุมพร้อม

(2) เราก้เริ่มการอภิปรายได้ ณ บัดนี้

คำเชื่อม “*เมื่อ...ก็*” หน้าประโยค (1) และในประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเวลาว่าเหตุการณ์ในประโยค (1) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2)

คำเชื่อมบอกเวลาที่นักศึกษาใช้เป็นคำเชื่อมต้นประโยคที่แสดงเวลา หรือคำเชื่อมต้นประโยคคู่กับคำเชื่อมในประโยคเชื่อม มีทั้งหมด 3 คำ คือ คำเชื่อม *เมื่อ* แล้ว *เมื่อ...ก็*

2. คำเชื่อมบอกลักษณะ

คำเชื่อมบอกลักษณะเป็นคำเชื่อมที่อยู่หน้าประโยคที่บอกลักษณะของสิ่งหรือเหตุการณ์ในประโยค ได้แก่ *โดย* (นวรรณ พันธเมธา, 2527 : 62)

เมื่อศึกษาการพูดระดับทางการของนักศึกษาพบคำเชื่อมบอกลักษณะในประโยค (2) ที่บอกลักษณะของสิ่งหรือเหตุการณ์ในประโยค (1) ดังต่อไปนี้

คำเชื่อม “*โดย*”

ตัวอย่าง 1

“ทางมหาวิทยาลัยได้รณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดไฟฟ้าแล้ว *โดย*วิธีติดป้ายสติ๊กเกอร์ในห้องเรียน และตามทางเดิน”

(1) ทางมหาวิทยาลัยได้รณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดไฟฟ้าแล้ว

(2) *โดย*วิธีติดป้ายสติ๊กเกอร์ในห้องเรียน และตามทางเดิน

ตัวอย่าง 2

“คนไทยเปลี่ยนแปลงตัวเองในแนวตะวันตกมากยิ่งขึ้น โดยดูจากภายนอก”

- (1) คนไทยเปลี่ยนแปลงตัวเองในแนวตะวันตกมากยิ่งขึ้น
- (2) โดยดูจากภายนอก

ตัวอย่าง 3

“วันนี้จะมาสาธิตวิธีการทอของขวัญ โดยใช้ผ้า”

- (1) วันนี้จะมาสาธิตวิธีการทอของขวัญ
- (2) โดยใช้ผ้า

คำเชื่อมบอกลักษณะเป็นคำเชื่อมที่อยู่ต้นประโยคที่แสดงลักษณะ คำเชื่อมบอกลักษณะที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษามีคำเดียว คือ คำเชื่อม *โดย*

3. คำเชื่อมบอกความคล้อยตาม

คำเชื่อมบอกความคล้อยตามเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงความคล้อยตามได้แก่ *ก็* *รวมทั้ง* *ทั้ง* และ *อีกประการหนึ่ง* *อีกนัยหนึ่ง* *ไหน* *ก็ดี* *นอกจาก* *ก็ตาม* *นอกเหนือจาก* *ตลอดทั้ง* หรือใช้คู่ชานาประโยคที่แสดงความคล้อยตาม (นววรรณ พันธุเมธา, 2527 : 62)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษพบคำเชื่อมบอกความคล้อยตามดังต่อไปนี้
คำเชื่อม “และ”

ตัวอย่าง 1

“ข้าพเจ้าขอให้การแข่งขันกีฬาในวันนี้อย่าได้มีอุปสรรคใด ๆ มาขัดขวาง
และขอให้ดำเนินไปได้ด้วยดี”

- (1) ข้าพเจ้าขอให้การแข่งขันกีฬาในวันนี้อย่าได้มีอุปสรรคใด ๆ มาขัดขวาง
- (2) และขอให้ดำเนินไปได้ด้วยดี

คำเชื่อม “และ” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความคล้อยตามระหว่างประโยค (1) กับ ประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ดำเนินการผลิต และแจกจ่ายกระแสไฟฟ้าแก่
ประชาชนมานาน”

- (1) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ดำเนินการผลิต
- (2) และแจกจ่ายกระแสไฟฟ้าแก่ประชาชนมานาน

คำเชื่อม “และ” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความคล้ายคลึงตามระหว่างประโยค (1) กับประโยค (2)

ตัวอย่าง 3

“ดิฉันเชื่อว่านักกีฬาทุกคนได้ฟิตซ้อม และเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี”

- (1) ดิฉันเชื่อว่านักกีฬาทุกคนได้ฟิตซ้อม
- (2) และเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี

คำเชื่อม “และ” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความคล้ายคลึงตามระหว่างประโยค (1) กับ ประโยค (2)

คำเชื่อม “นอกจาก”

ตัวอย่าง 1

“นอกจากยาเสพติดจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เสพมีสุขภาพจิตแย่ สูญเสียเงินทอง สูญเสียอนาคตแล้วยังทำให้สุขภาพเสื่อมไปด้วย”

- (1) นอกจากยาเสพติดจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เสพมีสุขภาพจิตแย่
- (2) สูญเสียเงินทอง
- (3) สูญเสียอนาคต
- (4) แล้วยังทำให้สุขภาพเสื่อมไปด้วย

คำเชื่อม “นอกจาก” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมบอกความคล้ายคลึงตามระหว่างประโยค (1), (2), (3) กับประโยค (4)

ตัวอย่าง 2

“การแสดงคอนเสิร์ตในประเทศไทยของศิลปินต่างชาติ นอกจากได้รับการต้อนรับจากสังคมไทยอย่างดีแล้ว กระแสความนิยมก็รุนแรงมากยิ่งขึ้น”

- (1) การแสดงคอนเสิร์ตในประเทศไทยของศิลปินต่างชาติ นอกจากได้รับการต้อนรับจากสังคมไทยอย่างดีแล้ว
- (2) กระแสความนิยมก็รุนแรงมากยิ่งขึ้น

คำเชื่อม “นอกจาก” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมบอกความคล้ายคลึงตามระหว่างประโยค (1) กับ ประโยค (2)

คำเชื่อม “ก็”

ตัวอย่าง 1

“มหาวิทยาลัยของเรามีขนาดใหญ่และมีห้องเรียนมาก อุปกรณ์ในการเรียนการสอนก็มีมากเช่นกัน”

- (1) มหาวิทยาลัยของเรามีขนาดใหญ่
- (2) และมีห้องเรียนมาก
- (3) อุปกรณ์ในการเรียนการสอนก็มีมากเช่นกัน

คำเชื่อม “ก็” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมบอกความคล้ายคลึงระหว่าง
ประโยค (1), (2) กับประโยค (3)

ตัวอย่าง 2

“ช่วงเที่ยงประสิทธิภาพในการทำงานของเราจะลดลง เราก็กู้หยุดการทำงานช่วง
นั้น”

- (1) ช่วงเที่ยงประสิทธิภาพในการทำงานของเราจะลดลง
- (2) เราก็กู้หยุดการทำงานช่วงนั้น

คำเชื่อม “ก็” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความคล้ายคลึงระหว่าง
ประโยค (1) กับ ประโยค (2)

ตัวอย่าง 3

“การเลือกทำอะไรสักอย่าง เราจะต้องคิดว่าเราชอบ งานที่ทำก็ว่าจะออกมาดี”

- (1) การเลือกทำอะไรสักอย่าง เราจะต้องคิดว่าเราชอบ
- (2) งานที่ทำก็ว่าจะออกมาดี

คำเชื่อม “ก็” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความคล้ายคลึงระหว่าง
ประโยค (1) กับ ประโยค (2)

คำเชื่อม “รวมทั้ง”

ตัวอย่าง 1

“คนสูบบุหรี่จะเสี่ยงกับโรคทางเดินหายใจ มีลมหายใจไม่พึงประสงค์ **รวมทั้ง**
เกิดคราบที่ฟัน เล็บและนิ้วมือเหลือง”

- (1) คนสูบบุหรี่จะเสี่ยงกับโรคทางเดินหายใจ
- (2) มีลมหายใจไม่พึงประสงค์
- (3) **รวมทั้ง**เกิดคราบที่ฟัน
- (4) เล็บและนิ้วมือเหลือง

คำเชื่อม “รวมทั้ง” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความคล้ายคลึงระหว่าง
ประโยค (1), (2) กับประโยค (3), (4)

ตัวอย่าง 2

“ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก่อให้เกิดการเสียดุลของสภาวะสิ่งแวดล้อมรวมทั้งก่อให้เกิดสารพิษต่าง ๆ อันเนื่องจากการเผาไหม้และขยะจากโรงงานมากขึ้นทุกวัน”

- (1) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก่อให้เกิดการเสียดุลของสภาวะสิ่งแวดล้อม
- (2) รวมทั้งก่อให้เกิดสารพิษต่าง ๆ อันเนื่องจากการเผาไหม้และขยะจากโรงงานมากขึ้นทุกวัน

คำเชื่อม “รวมทั้ง” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความคล้ายตามระหว่างประโยค (1) กับ ประโยค (2)

คำเชื่อมบอกความคล้ายตามเป็นคำเชื่อมที่อยู่ต้นประโยคหรือในประโยคเชื่อมที่แสดงความคล้ายตาม คำเชื่อมบอกความคล้ายตามที่ปรากฏในการใช้ประโยคความรวมระดับทางการของนักศึกษามีทั้งหมด 4 คำ คือ คำเชื่อม และ นอกจาก ก็ รวมทั้ง คำเชื่อมบอกความคล้ายตามที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ คำเชื่อม “และ” รองลงมาคือ “รวมทั้ง” “ก็” และ “นอกจาก” ตามลำดับ ส่วนสาเหตุที่นักศึกษาใช้คำเชื่อม “และ” มากที่สุดอาจเป็นเพราะคำเชื่อม “และ” เป็นคำพยางค์เดียวซึ่งมีความสั้นกระชับและได้ใจความชัดเจน อีกทั้งยังนิยมใช้ในภาษาพูด ดังนั้นคำเชื่อม “และ” จึงเป็นคำเชื่อมบอกความคล้ายตามที่นักศึกษาใช้มากที่สุด

4. คำเชื่อมบอกความหมายเปรียบเทียบ

คำเชื่อมบอกการเปรียบเทียบเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงความหมายเปรียบเทียบ ได้แก่ *กว่าเท่าที่เท่ากับที่ ราว รววกับ อย่างกับ กว่าที่ ประดุจดัง คล้ายๆกับ ว่า เช่นเดียวกับ ในทำนองเดียวกัน* หรือคำเชื่อมบางคำจะอยู่ท้ายประโยค เช่น *ฉันใด ฉันนั้น อย่างไรก็ตาม* (นววรรณ พันธเมธา, 2527 : 63)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษาคำเชื่อมบอกความหมายเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

คำเชื่อม “เท่าไร.....เท่านั้น”

ตัวอย่าง 1

“ยิ่งเราใช้ไฟฟ้ามากขึ้นเท่าไร ทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาผลิตกระแสไฟฟ้าก็ยิ่งน้อยลงเท่านั้น”

- (1) ยิ่งเราใช้ไฟฟ้ามากขึ้นเท่าไร
- (2) ทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาผลิตกระแสไฟฟ้าก็ยิ่งน้อยลงเท่านั้น

คำเชื่อม “เท่าไร...เท่านั้น” หลังประโยค (1) และ (2) เป็นคำเชื่อมบอกความเปรียบเทียบ ระหว่างทั้งประโยค (1) และประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“ยิ่งเราใช้ไฟฟ้าถูกวิธีเท่าไร เราก็ประหยัดไฟมากขึ้นเท่านั้น”

(1) ยิ่งเราใช้ไฟฟ้าถูกวิธีเท่าไร

(2) เราก็ประหยัดไฟมากขึ้นเท่านั้น

คำเชื่อม “เท่าไร...เท่านั้น” หลังประโยค (1) และ (2) เป็นคำเชื่อมบอกความเปรียบเทียบ ระหว่างทั้งประโยค (1) และประโยค (2)

คำเชื่อม “เท่า ๆ กับ”

ตัวอย่าง 1

“เด็ก ๆ และผู้รอบข้างผู้สูบบุหรี่มีความเสี่ยงและผลกระทบเท่า ๆ กับผู้สูบบุหรี่”

(1) เด็ก ๆ และผู้รอบข้างผู้สูบบุหรี่มีความเสี่ยงและผลกระทบ

(2) เท่า ๆ กับผู้สูบบุหรี่

คำเชื่อม “เท่า ๆ กับ” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความเปรียบเทียบระหว่างทั้งประโยค (1) และประโยค (2)

คำเชื่อมบอกความหมายเปรียบเทียบเป็นคำเชื่อมที่อยู่ระหว่างประโยค 2 ประโยคที่บอกการเปรียบเทียบและอยู่ท้ายประโยคของประโยคทั้ง 2 ประโยคที่บอกความเปรียบเทียบกัน ประโยคที่บอกการเปรียบเทียบที่พบในการพูดระดับทางการของนักศึกษา มี 4 ประโยคเท่านั้น และคำเชื่อมบอกความหมายเปรียบเทียบที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษามี 2 คำ คือ คำเชื่อม “เท่าไร...เท่านั้น” “เท่า ๆ กับ”

5. คำเชื่อมบอกความขัดแย้ง

คำเชื่อมบอกความขัดแย้งเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงความขัดแย้ง ได้แก่ แต่ แต่ว่า ส่วน ทว่า ถึง (นวรรณ พันธเมธา, 2527 : 63)

เมื่อศึกษาการพูดระดับทางการของนักศึกษาพบคำเชื่อมบอกความขัดแย้ง ดังนี้ คำเชื่อม “แต่”

ตัวอย่าง 1

“ข้าพเจ้าพูดถึงปัญหาต่าง ๆ หลายท่านคงเริ่มเบื่อหน่าย แต่ความน่าเบื่อหน่ายตรงนี้มันสามารถประหยัดเงินในกระเป๋าให้ท่านได้”

(1) ข้าพเจ้าพูดถึงปัญหาต่าง ๆ หลายท่านคงเริ่มเบื่อหน่าย

(2) **แต่**ความนำเบื้อหน้าโดยตรงนี้มันสามารถประหยัดเงินในกระเป๋าให้ท่านได้
คำเชื่อม “**แต่**” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความขัดแย้ง ระหว่างประโยค

(1) กับประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“ทรัพยากรที่นำมาผลิตกระแสไฟฟ้ามีอยู่อย่างจำกัด **แต่**ประชาชนมีความ
ต้องการใช้มากขึ้นเรื่อย ๆ”

(1) ทรัพยากรที่นำมาผลิตกระแสไฟฟ้ามีอยู่อย่างจำกัด

(2) **แต่** ประชาชนมีความต้องการใช้มากขึ้นเรื่อย ๆ

คำเชื่อม “**แต่**” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความขัดแย้ง ระหว่างประโยค

(1) กับประโยค (2)

คำเชื่อม “**แต่...ก็**”

ตัวอย่าง 1

“ในปัจจุบันเรารู้จักและคุ้นเคยภาษาเกาหลีจากภาพยนตร์ ละคร และเพลง
แต่ภาษาเกาหลีก็ยังคงถือว่าเป็นภาษาต่างชาติอยู่”

(1) ในปัจจุบันเรารู้จักและคุ้นเคยภาษาเกาหลีจากภาพยนตร์ ละคร และเพลง

(2) **แต่**ภาษาเกาหลีก็ยังคงถือว่าเป็นภาษาต่างชาติอยู่

คำเชื่อม “**แต่...ก็**” หน้าและในประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความขัดแย้ง

ระหว่างประโยค (1) กับประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“บุหรีเป็นสารเสพติดที่ไม่เป็นอันตรายมากนัก **แต่**เมื่อสารหลาย ๆ ชนิดรวมกัน
นาน **ก็**อาจก่อให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตได้”

(1) บุหรีเป็นสารเสพติดที่ไม่เป็นอันตรายมากนัก

(2) **แต่**เมื่อสารหลาย ๆ ชนิดรวมกันนาน

(3) **ก็**อาจก่อให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตได้

คำเชื่อม “**แต่...ก็**” หน้าประโยค (2) และ (3) เป็นคำเชื่อมบอกความขัดแย้ง
ระหว่างประโยค (1) กับประโยค (2) และ (3)

คำเชื่อม “ส่วน”

ตัวอย่าง

“ผู้หญิงจะย่อตัวโดยการก้าวไปข้างหน้าและย่อตัว ส่วนผู้ชายจะมีการโค้งตัวเท่านั้น”

(1) ผู้หญิงจะย่อตัวโดยการก้าวไปข้างหน้าและย่อตัว

(2) ส่วนผู้ชายจะมีการโค้งตัวเท่านั้น

คำเชื่อม “ส่วน” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความขัดแย้ง ระหว่างประโยค (1) กับประโยค (2)

คำเชื่อมบอกความขัดแย้ง เป็นคำเชื่อมที่อยู่ต้นประโยคที่แสดงความขัดแย้ง คำเชื่อมบอกความขัดแย้งที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษา มี 3 คำ คือ คำเชื่อม “แต่” “แต่...ก็” และ “ส่วน”

6. คำเชื่อมบอกความให้เลือก

คำเชื่อมบอกความให้เลือกเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงเหตุการณ์ที่เป็นไปได้พอๆ กัน ได้แก่ หรือ หรือไมก็ หรือไม่เช่นนั้น หรือว่า ไม่เช่นนั้น (นวรรธณ พันธุมธา, 2527 : 63)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษาพบคำเชื่อมบอกความให้เลือกดังต่อไปนี้

คำเชื่อม “หรือ”

ตัวอย่าง 1

“เมื่อท่านทราบถึงพิษภัยของบุหรี่แล้ว ท่านจะยังคงสูบบุหรี่ต่อไป หรือเลิกสูบเสียตั้งแต่วันนี้”

(1) เมื่อท่านทราบถึงพิษภัยของบุหรี่แล้ว

(2) ท่านจะยังคงสูบบุหรี่ต่อไป

(3) หรือเลิกสูบเสียตั้งแต่วันนี้

คำเชื่อม “หรือ” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความให้เลือกระหว่างประโยค (1) กับประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“ถ้าคุณลดการใช้ไฟฟ้าคุณก็จะประหยัดค่าใช้จ่ายลง หรือคุณจะใช้ไฟเหมือนเดิมค่าใช้จ่ายก็ไม่ลดลง”

(1) ถ้าคุณลดการใช้ไฟฟ้า

(2) คุณจะประหยัดค่าใช้จ่ายลง

(3) *หรือ*คุณจะใช้ไฟเหมือนเดิม

(4) ค่าใช้จ่ายก็ไม่ลดลง

คำเชื่อม “*หรือ*” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมบอกความให้เลือกระหว่างประโยค (1) และ (2) กับประโยค (3) และ (4)

ตัวอย่าง 3

“แทปพลาสติกสำหรับหัวเข่าจะมีลักษณะยาว ใช้สวมบริเวณเข่า เพื่อช่วยบรรเทา *หรือ*ป้องกันการปวดกล้ามเนื้อบริเวณหัวเข่า”

(1) แทปพลาสติกสำหรับหัวเข่าจะมีลักษณะยาว

(2) ใช้สวมบริเวณเข่า

(3) เพื่อช่วยบรรเทา

(4) *หรือ*ป้องกันการปวดกล้ามเนื้อบริเวณหัวเข่า

คำเชื่อม “*หรือ*” หน้าประโยค (4) เป็นคำเชื่อมบอกความให้เลือกระหว่างประโยค (3) กับประโยค (4) แต่ประโยคนี้มีข้อบกพร่องด้านใช้คำฟุ่มเฟือย คือ คำว่า “หัวเข่า” ประโยคนี้สามารถแก้ไขใหม่ให้กระชับได้ ดังนี้

“แทปพลาสติกสำหรับหัวเข่าจะมีลักษณะยาว ใช้สวมเพื่อช่วยบรรเทา *หรือ*ป้องกันการปวดกล้ามเนื้อบริเวณหัวเข่า”

คำเชื่อม “*หรือไม่ก็*”

ตัวอย่าง 1

“กล้องเป็นอุปกรณ์ที่มีราคาแพง ต้องเก็บเงินซื้อกันอย่างเหน็ดเหนื่อยกว่าจะซื้อได้ *หรือไม่ก็*เดือนร้อนเงินในกระเป๋าพ่อแม่”

(1) กล้องเป็นอุปกรณ์ที่มีราคาแพง ต้องเก็บเงินซื้อกันอย่างเหน็ดเหนื่อยกว่าจะซื้อได้

(2) *หรือไม่ก็*เดือนร้อนเงินในกระเป๋าพ่อแม่

ประโยคนี้ใช้คำเชื่อม “*หรือไม่ก็*” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความให้เลือกระหว่างประโยค (1) กับประโยค (2) แต่ประโยคนี้มีข้อบกพร่องด้านใช้คำฟุ่มเฟือย ไม่กระชับประโยคนี้สามารถแก้ไขใหม่ให้กระชับได้ ดังนี้

“กล้องเป็นอุปกรณ์ที่มีราคาแพง ต้องเก็บเงินซื้อเอง *หรือไม่ก็* ซื้อด้วยเงินพ่อแม่”

ตัวอย่าง 2

“คนน้ำหนักตัวมากหรืออ้วน ทำให้ขาต้องรับน้ำหนักมาก ส่งผลให้ปวดข้อเท้าปวดขา *หรือไม่ก็*ปวดหลังได้”

(1) คนน้ำหนักตัวมากหรืออ้วนทำให้ขาต้องรับน้ำหนักมาก

(2) ส่งผลให้ปวดข้อเท้า ปวดขา

(3) *หรือไมก็* ปวดหลังได้

ประโยคนี้ใช้คำเชื่อม “*หรือไมก็*” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมบอกความให้เลือกระหว่างประโยค (2) กับประโยค (3)

คำเชื่อมบอกความให้เลือกเป็นคำเชื่อมที่อยู่ต้นประโยคที่แสดงความให้เลือก คำเชื่อมบอกความให้เลือกที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษามี 2 คำ คือ คำเชื่อม “*หรือ*” “*หรือไมก็*” แต่จะพบคำเชื่อม “*หรือ*” บ่อยกว่าคำเชื่อม “*หรือไมก็*”

7. คำเชื่อมบอกเหตุ

คำเชื่อมบอกเหตุจำแนกตามลักษณะของประโยคที่แสดงเหตุได้เป็น 3 ชนิด คือ คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตาม คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้ง และ คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไข (นววรรณ พันธุมธา, 2527 : 64)

7.1 คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตาม

คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตาม ได้แก่ *เพราะด้วยเหตุนี้ เพราะ ว่า เนื่องจาก ด้วย ทั้งนี้เพราะ ก็เพราะ เพราะเหตุที่* (นววรรณ พันธุมธา, 2527 : 64)

คำเชื่อม “*เพราะ*”

ตัวอย่าง 1

“การสูบบุหรี่ก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายอย่างมาก *เพราะ* บุหรี่จะมีสารที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายหลายชนิด”

(1) การสูบบุหรี่ก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายอย่างมาก

(2) *เพราะ* บุหรี่จะมีสารที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายหลายชนิด

คำเชื่อม “*เพราะ*” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามกับประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“ถ้าภาพที่เราถ่ายไม่สวย เราก็สามารถลบทิ้งได้เลยโดยอัตโนมัติ *เพราะ* เราสามารถมองเห็นภาพจากจออยู่แล้ว”

(1) ถ้าภาพที่เราถ่ายไม่สวย

(2) เราก็สามารถลบทิ้งได้เลยโดยอัตโนมัติ

(3) *เพราะ* เราสามารถมองเห็นภาพจากจออยู่แล้ว

คำเชื่อม “เพราะ” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตาม
กับประโยค (2)

ตัวอย่าง 3

“นักศึกษาออกจากห้องเรียนโดยไม่ปิดไฟ ปิดพัดลม เพราะต่างก็รีบเร่งไปทำ
กิจกรรมอื่น ๆ ต่อ”

- (1) นักศึกษาออกจากห้องเรียนโดยไม่ปิดไฟ
- (2) ปิดพัดลม
- (3) เพราะต่างก็รีบเร่งไปทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อ

คำเชื่อม “เพราะ” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตาม
กับประโยค (1) และ (2)

คำเชื่อม “เพราะว่า”

ตัวอย่าง 1

“ดิฉันคิดว่าบรรยากาศของงานในปีนี้คึกคักเป็นพิเศษ เพราะว่าได้
กองเชียร์ที่มาจากเชียร์ให้กำลังใจกับนักกีฬาทุกคน”

- (1) ดิฉันคิดว่าบรรยากาศของงานในปีนี้คึกคักเป็นพิเศษ
- (2) เพราะว่าได้กองเชียร์ที่มาจากเชียร์ให้กำลังใจกับนักกีฬาทุกคน

คำเชื่อม “เพราะว่า” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผล
คล้ายตามกับประโยค (1) และประโยคนี้นี้ยังมีข้อบกพร่องด้านการใช้คำฟุ่มเฟือย คือ คำว่า
“เชียร์” ประโยคนี้น่าสามารถเขียนใหม่ให้ใจความกระชับได้ดังนี้

“ดิฉันคิดว่าบรรยากาศของงานในปีนี้คึกคักเป็นพิเศษ เพราะว่าได้
กองเชียร์ที่มาให้กำลังใจกับนักกีฬาทุกคน”

ตัวอย่าง 2

“สังเกตเห็นใหม่ว่าทางมหาวิทยาลัยไม่ได้จัดรีโมตโทรทัศน์ไว้ เพราะเวลาที่
เราจะเลิกใช้โทรทัศน์ เราจะต้องปิดที่ตัวเครื่อง เป็นการประหยัดพลังงาน”

- (1) สังเกตเห็นใหม่ว่าทางมหาวิทยาลัยไม่ได้จัดรีโมตโทรทัศน์ไว้
- (2) เพราะเวลาที่เราจะเลิกใช้โทรทัศน์ เราจะต้องปิดที่ตัวเครื่อง เป็น
การประหยัดพลังงาน

คำเชื่อม “เพราะว่า” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้าย
ตามกับประโยค (1)

ตัวอย่าง 3

“การปลูกต้นไม้เป็นสิ่งที่จำเป็น **เพราะว่า**เป็นการช่วยขจัดมลพิษในอากาศ”

- (1) การปลูกต้นไม้เป็นสิ่งที่จำเป็น
- (2) **เพราะว่า**เป็นการช่วยขจัดมลพิษในอากาศ

คำเชื่อม “**เพราะว่า**” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้อยตามกับประโยค (1)

คำเชื่อม “**เนื่องจาก**”

ตัวอย่าง 1

“ในแต่ละเดือนมหาวิทยาลัยสูญเสียค่าใช้จ่ายที่สูญเปล่าไปถึง 30% **เนื่องจาก**บุคลากรในมหาวิทยาลัยไม่ช่วยกันปิดไฟในส่วนที่ไม่จำเป็น”

- (1) ในแต่ละเดือนมหาวิทยาลัยสูญเสียค่าใช้จ่ายที่สูญเปล่าไปถึง 30%
- (2) **เนื่องจาก** บุคลากรในมหาวิทยาลัยไม่ช่วยกันปิดไฟในส่วนที่ไม่จำเป็น.

คำเชื่อม “**เนื่องจาก**” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้อยตามกับประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“หอพักนักศึกษามีค่าใช้จ่ายการใช้ไฟฟ้าสูง **เนื่องจาก**ทุกคนปล่อยปลั๊กเสียบไม่ช่วยกันปิด”

- (1) หอพักนักศึกษามีค่าใช้จ่ายการใช้ไฟฟ้าสูง
- (2) **เนื่องจาก**ทุกคนปล่อยปลั๊กเสียบ ไม่ช่วยกันปิด

คำเชื่อม “**เนื่องจาก**” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้อยตามกับประโยค (1)

ตัวอย่าง 3

“ในการขับรถอย่าขับชิดไหล่ทาง เพื่อหลีกเลี่ยงการชนคน ชนรถ ชนจักรยานที่ไหล่ทาง**เนื่องจาก**ไฟหน้ารถนั้นมองไม่ชัดเจน”

- (1) ในการขับรถอย่าขับชิดไหล่ทาง
- (2) หลีกเลี่ยงการชนคน
- (3) ชนรถ
- (4) ชนจักรยานที่ไหล่ทาง
- (5) **เนื่องจาก**ไฟหน้ารถนั้นมองไม่ชัดเจน

คำเชื่อม “**เนื่องจาก**” หน้าประโยค (5) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้อยตามกับประโยค (1), (2), (3), และ (4)

คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามเป็นคำเชื่อมที่อยู่ต้นประโยคที่แสดงเหตุซึ่งคล้ายตาม การศึกษาคำเชื่อมในประโยคความรวมที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษาพบว่า มีการใช้คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามมาก เนื่องจากการพูดของนักศึกษาเป็นการการพูดระดับทางการ และนักศึกษาต้องการพูดแสดงแนวคิดของตนพร้อมกับแสดงเหตุผลเพื่อสนับสนุนแนวคิดนั้น จึงส่งผลให้มีการใช้คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามบ่อยครั้ง

คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษามีทั้งหมด 3 คำ คือ คำเชื่อม เพราะ เพราะว่ เนื่องจาก คำเชื่อมซึ่งเกิดผลคล้ายตามที่นักศึกษาใช้มากคือ คำเชื่อม “เพราะว่” และ “เพราะ” รองลงมาคือ คำเชื่อม “เนื่องจาก” ตามลำดับ⁹

สาเหตุที่นักศึกษาใช้คำเชื่อม “เพราะ” และ “เพราะ” อาจเพราะคำเชื่อมเป็นคำที่คุ้นเคยและนิยมใช้กันโดยทั่วไปเพราะสั้นกระชับและได้ใจความ

7.2 คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้ง

คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้ง ได้แก่ แม้ ถึง แม้ว่ ทั้งที่ ทั้งๆที่ ถึงแม้ ถึงแม้ว่ หรือใช้ คู่ขนานประโยคที่แสดงเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้ง (นวรรณ พันธุเมธา, 2527 : 64)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษาคำเชื่อมบอกเหตุในประโยค 1 และคำเชื่อมบอกความขัดแย้งในประโยค 2 ทำให้ประโยค 1 กับประโยค 2 เป็นประโยคบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้ง ดังต่อไปนี้

คำเชื่อม “แม้...แต่”

ตัวอย่าง 1

“แม้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะขยายการจ่ายกระแสไฟฟ้าแล้วร้อยละ 99 ของจำนวนหมู่บ้าน แต่จำนวนไฟฟ้าที่จ่ายไปก็ยังไม่เพียงพอ”

(1) แม้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะขยายการจ่ายกระแสไฟฟ้าแล้วร้อยละ 99 ของจำนวนหมู่บ้าน

(2) แต่จำนวนไฟฟ้าที่จ่ายไปก็ยังไม่เพียงพอ

คำเชื่อม “แม้...แต่” หน้าประโยค (1) และประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งระหว่างประโยค (1) กับ ประโยค (2)

⁹ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 166-176

ตัวอย่าง 2

“แม่บู่หรีเป็นสารเสพติดชนิดหนึ่งที่ไม่ร้ายแรงเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งเสพติดชนิดอื่น ๆ แต่เมื่อสูบแล้วจะทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายมากเลยทีเดียว”

(1) แม่บู่หรีเป็นสารเสพติดชนิดหนึ่งที่ไม่ร้ายแรงเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งเสพติดชนิดอื่น ๆ

(2) แต่เมื่อสูบแล้วจะทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายมากเลยทีเดียว

คำเชื่อม “แม่...แต่” หน้าประโยค (1) และ (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งระหว่างประโยค (1) กับ (2) แล้ว ยังเป็นประโยคนีมีข้อบกพร่องด้านการใช้คำฟุ่มเฟือย คือ คำว่า “ทำให้” สามารถตัดออกได้เลยดังนั้นประโยคนีสามารถเขียนใหม่ให้ใจความกระชับได้ดังนี้

“แม่บู่หรีเป็นสารเสพติดชนิดหนึ่งที่ไม่ร้ายแรงเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งเสพติดชนิดอื่น ๆ แต่เมื่อสูบแล้วจะทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายมากเลยทีเดียว”

คำเชื่อม “แม่...แต่ก็”

ตัวอย่าง 1

“แม่บู่หรีจะไม่เสพติดทางกาย แต่ก็มีอาการเสพติดทางจิต”

(1) แม่บู่หรีจะไม่เสพติดทางกาย

(2) แต่ก็มีอาการเสพติดทางจิต

คำเชื่อม “แม่...แต่ก็” หน้าประโยค (1) และประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งระหว่างประโยค (1) กับ ประโยค (2) นอกจากนี้ในประโยค (1) มีการละคำว่า “ผู้สูบ” ซึ่งเป็นประธานของประโยค

ตัวอย่าง 2

“แม่เรื่องทรัพยากรธรรมชาติจะหมดไปจากโลกเป็นเรื่องไกลตัว แต่เราก็ไม่ควรมองข้าม”

(1) แม่เรื่องทรัพยากรธรรมชาติจะหมดไปจากโลกเป็นเรื่องไกลตัว

(2) แต่เราก็ไม่ควรมองข้าม

คำเชื่อม “แม่...แต่” หน้าประโยค (1) และ (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งระหว่างประโยค (1) กับ (2)

คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งเป็นคำเชื่อม 2 คำ คือ คำเชื่อมต้นประโยค “แม่” ในประโยคที่แสดงเหตุ และ “แต่” ในประโยคที่แสดงผลที่ขัดแย้ง การศึกษาคำเชื่อมใน

ประโยคความรวมที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษาพบว่า มีการใช้คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งน้อยมาก อาจเป็นเพราะคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งจะใช้ในประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล โดยประโยคหนึ่งเป็นเหตุและอีกประโยคหนึ่งเป็นผลซึ่งขัดแย้งกับเหตุ นั้น ซึ่งจะขัดแย้งกับแนวความคิดของคนส่วนใหญ่ในสังคม ที่จะแสดงแนวความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในลักษณะคล้ายตามกันมากกว่า ดังนั้นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งจึงมีการใช้ไม่มากนัก คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษามีทั้งหมด 2 คำ คือ คำเชื่อม *แม้...แต่* *แม้...แต่ก็*

7.3 คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไข

คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงเหตุ ซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดผล ได้แก่ ถ้า หาก ถ้าหาก ถ้าหากว่า ต่อเมื่อ ก็ต่อเมื่อ ในเมื่อ เว้นแต่ นอกจากนอกจากว่า นอกเสียจากว่า หากว่า เว้นแต่ว่า ถ้าเพื่อ ถ้าเพื่อว่า ถ้าแม้ว่า หรือใช้ คำเชื่อมขนาบประโยคทั้ง 2 ประโยคแสดงเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดผล (นวรรณ พันธุเมธา, 2527 : 64)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษาคำเชื่อมบอกเหตุในประโยค 1 ซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค 2 ดังต่อไปนี้

คำเชื่อม “ถ้า”

ตัวอย่าง 1

“สาเหตุของการสูบบุหรี่ในหมู่วัยรุ่นมาจากการชักชวน *ถ้า*ไม่สูบลแล้วไม่ได้รับการยอมรับในกลุ่ม”

- (1) สาเหตุของการสูบบุหรี่ในหมู่วัยรุ่นมาจากการชักชวน
- (2) *ถ้า*ไม่สูบล
- (3) กลัวไม่ได้รับการยอมรับในกลุ่ม

คำเชื่อม “ถ้า” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (3) ที่ขยายกรอบความคิด¹⁰ ในประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“*ถ้า*ท่านต้องการเลิกสูบบุหรี่ ชั้นแรกท่านต้องมีความมุ่งมั่น

- (1) *ถ้า*ท่านต้องการเลิกสูบบุหรี่
- (2) ชั้นแรกท่านต้องมีความมุ่งมั่น

¹⁰ กรอบความคิด หมายถึง คำพูดที่ผู้พูดกล่าวขึ้นก่อนมักเป็นจุดเริ่มต้นให้ผู้ฟังรู้ว่ากำลังจะกล่าวถึงเรื่องใด (นวรรณ พันธุเมธา, 2527 : 164)

คำเชื่อม “ถ้า” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิด
ประโยค (1)

ตัวอย่าง 3

“การจัดกีฬาในครั้งนี้จะไม่ประสบผลสำเร็จ ถ้าไม่มีผู้สนับสนุนทั้งหลาย”

(1) การจัดกีฬาในครั้งนี้จะไม่ประสบผลสำเร็จ

(2) ถ้าไม่มีผู้สนับสนุนทั้งหลาย

คำเชื่อม “ถ้า” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิด
ประโยค (1)

คำเชื่อม “ถ้า...ก็”

ตัวอย่าง 1

“ถ้าภาพที่เราถ่ายไม่สวย เราก็สามารถลบทิ้งได้โดยอัตโนมัติ”

(1) ถ้าภาพที่เราถ่ายไม่สวย

(2) เราก็สามารถลบทิ้งได้โดยอัตโนมัติ

คำเชื่อม “ถ้า...ก็” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิด
ประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“ถ้าคนเราทำงานติดต่อกันนานเกินไป ก็ทำให้ร่างกายของเราทรุดโทรมลงได้
จิตใจของเราก็จะแย่”

(1) ถ้าคนเราทำงานติดต่อกันนานเกินไป

(2) ก็ทำให้ร่างกายของเรารทรุดโทรมลงได้

(3) จิตใจของเราก็จะแย่

คำเชื่อม “ถ้า...ก็” หน้าประโยค (1) และ (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุในประโยค
(1) ซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2) และ (3)

คำเชื่อม “หาก”

ตัวอย่าง 1

“หากท่านผู้ฟังท่านใดมีข้อสงสัย กรุณายกมือขึ้น”

(1) หากท่านผู้ฟังท่านใดมีข้อสงสัย

(2) กรุณายกมือขึ้น

คำเชื่อม “หาก” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิด
ประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“หากเราทุกคนร่วมมือกัน ทรัพยากรธรรมชาติก็จะดำรงอยู่ต่อไปอีกยาวนาน”

- (1) หากเราทุกคนร่วมมือกัน
- (2) ทรัพยากรธรรมชาติก็จะดำรงอยู่ต่อไปอีกยาวนาน

คำเชื่อม “หาก” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2)

คำเชื่อม “หาก...ก็”

ตัวอย่าง 1

“หากท่านต้องการต้มน้ำร้อน ท่านก็หากกระทกเก็บความร้อนมารองรับน้ำร้อนไว้เป็นการประหยัดไฟอีกทางหนึ่ง”

- (1) หากท่านต้องการต้มน้ำร้อน
- (2) ท่านก็หากกระทกเก็บความร้อน
- (3) มา
- (4) รอง
- (5) รับน้ำร้อนไว้
- (6) เป็นการประหยัดไฟอีกทางหนึ่ง

คำเชื่อม “หาก...ก็” หน้าประโยค (1) และ (2) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุในประโยค (1) ซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2), (3), (4), (5) และ (6)

ตัวอย่าง 2

“ในการออกกำลังกาย หากเราใช้กล้ามเนื้อหัวเข่ามากเกินไป ก็จะทำให้เกิดการฉีกขาดของกล้ามเนื้อได้”

- (1) ในการออกกำลังกาย
- (2) หากเราใช้กล้ามเนื้อหัวเข่ามากเกินไป
- (3) ก็จะทำให้เกิดการฉีกขาดของกล้ามเนื้อได้

คำเชื่อม “หาก..ก็” หน้าประโยค (2) และ (3) เป็นคำเชื่อมบอกเหตุในประโยค (2) ซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (3) ที่ขยายกรอบความคิดในประโยค (1) ประโยคนี้มีข้อบกพร่องด้านการใช้คำฟุ่มเฟือย คือ คำกริยา “ทำให้” สามารถตัดออกได้เลยดังนั้นประโยคนี้สามารถเขียนใหม่ให้ใจความกระชับได้ดังนี้

“ในการออกกำลังกาย หากเราใช้กล้ามเนื้อหัวเข่ามากเกินไป ก็เกิดการฉีกขาดของกล้ามเนื้อได้”

คำเชื่อมประโยคบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษามีทั้งหมด 4 คำ คือ คำเชื่อม *ถ้า ถ้า...ก็ หาก หาก...ก็* นักศึกษาใช้คำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขเฉพาะ 4 คำนี้ อาจเป็นเพราะคำเชื่อม “*ถ้า*” “*หาก*” เป็นคำเชื่อมที่คุ้นเคย ใช้งานไม่ซับซ้อนจึงนิยมใช้ทั่วไปในภาษาพูด

8. คำเชื่อมบอกผล

คำเชื่อมบอกผลเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงผล ได้แก่ *จึง เลย จน* ดังนั้น ถึงกับ ในที่สุด ก็เลย ด้วยเหตุนี้ เหตุฉะนั้น ฉะนั้น เพราะฉะนั้น ผลที่สุด จนกระทั่ง ในประโยคที่แสดงผลหรือขนาบประโยคที่แสดงผล (นววรรณ พันธุเมธา, 2527 : 65)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษาคำเชื่อมบอกผลในประโยค 2 ที่เกิดจากเหตุในประโยค 1 ดังต่อไปนี้

คำเชื่อม “*ดังนั้น*”

ตัวอย่าง 1

“การจัดการกับทรัพยากรไม่ดีอาจจะเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต *ดังนั้น*เราต้องมีมาตรการควบคุมและซ่อมแซมการใช้ทรัพยากรให้ปราศจากสิ่งเจือปน”

- (1) การจัดการกับทรัพยากรไม่ดีอาจจะเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต
- (2) *ดังนั้น*เราต้องมีมาตรการควบคุมและซ่อมแซมการใช้ทรัพยากรให้ปราศจากสิ่งเจือปน

คำเชื่อม “*ดังนั้น*” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกผล ที่เกิดจากเหตุในประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“เนื่องจากชาวเกาหลีเป็นคนพูดเร็ว *ดังนั้น*ผู้ฝึกพูดภาษาเกาหลีต้องฝึกพูดให้เร็วจะได้สื่อสารได้เข้าใจ”

- (1) เนื่องจากชาวเกาหลีเป็นคนพูดเร็ว
- (2) *ดังนั้น*ผู้ฝึกพูดภาษาเกาหลีต้องฝึกพูดให้เร็ว
- (3) จะได้สื่อสารได้เข้าใจ

คำเชื่อม “*ดังนั้น*” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกผล ที่เกิดจากเหตุในประโยค (1)

ตัวอย่าง 3

“นิทานเรื่องนี้มีชื่อว่า ช่างน้อยหาเพื่อน *ดังนั้น*พระเอกของเรื่องคือ ช่าง”

- (1) นิทานเรื่องนี้มีชื่อว่า ช่างน้อยหาเพื่อน
- (2) *ดังนั้น*พระเอกของเรื่องคือ ช่าง

คำเชื่อม “ดังนั้น” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกผล ที่เกิดจากเหตุ
ในประโยค (1)

คำเชื่อม “เพราะฉะนั้น”

ตัวอย่าง 1

“ทรัพยากรในปัจจุบันมีน้อยกว่าจำนวนประชากร เพราะฉะนั้นต้องมีแนวคิดที่
จัดการบริหารทรัพยากรให้เพียงพอกับจำนวนประชากร”

- (1) ทรัพยากรในปัจจุบันมีน้อยกว่าจำนวนประชากร
- (2) เพราะฉะนั้นต้องมีแนวคิดที่จัดการบริหารทรัพยากรให้เพียงพอกับจำนวน
ประชากร

คำเชื่อม “เพราะฉะนั้น” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกผล ที่เกิดจากเหตุ
ในประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“คุณได้ทราบถึงพิษภัยของบุหรี่แล้ว เพราะฉะนั้นควรเลิกสูบบุหรี่เสียตั้งแต
วันนี้”

- (1) คุณได้ทราบถึงพิษภัยของบุหรี่แล้ว
- (2) เพราะฉะนั้นควรเลิกสูบบุหรี่เสียตั้งแต่วันนี้

คำเชื่อม “เพราะฉะนั้น” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกผล ที่เกิดจากเหตุ
ในประโยค (1)

คำเชื่อม “จน”

ตัวอย่าง 1

“ผลิตภัณฑ์ที่มีฟองมาก ๆ จะประกอบด้วยสารชะล้าง และสารสังเคราะห์เป็น
จำนวนมาก จนอาจทำอันตรายต่อผิวพรรณของเราได้”

- (1) ผลิตภัณฑ์ที่มีฟองมาก ๆ จะประกอบด้วยสารชะล้าง และสารสังเคราะห์เป็น
จำนวนมาก
- (2) จนอาจทำอันตรายต่อผิวพรรณของเราได้

คำเชื่อม “จน” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกผล ที่เกิดจากเหตุ
ในประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“มารดาที่สูบบุหรี่ขณะที่ตั้งครรภ์อาจส่งอันตรายถึงบุตรในครรภ์ จนถึงขั้นเสียชีวิตได้”

- (1) มารดาที่สูบบุหรี่ขณะที่ตั้งครรภ์อาจส่งอันตรายถึงบุตรในครรภ์
- (2) จนถึงขั้นเสียชีวิตได้

คำเชื่อม “จน” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกผล ที่เกิดจากเหตุ
ในประโยค (1)

คำเชื่อม “จึง”

ตัวอย่าง 1

“เจ้าปู่มอยากมีเพื่อนเล่น จึงตัดสินใจเดินเข้าไปในป่า”

- (1) เจ้าปู่มอยากมีเพื่อนเล่น
- (2) จึงตัดสินใจเดินเข้าไปในป่า

คำเชื่อม “จึง” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกผล ที่เกิดจากเหตุ
ในประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“ในกรณีคุณณฤมลไม่ได้เก็บบัตรรับประทานอาหารไว้ นำเพียงตัวเดินทางมาแลกกับทางบริษัทเท่านั้น บริษัทจึงไม่สามารถให้ตัวฟรีแก่คุณณฤมลได้”

- (1) ในกรณีคุณณฤมลไม่ได้เก็บบัตรรับประทานอาหารไว้
- (2) นำเพียงตัวเดินทางมาแลกกับทางบริษัทเท่านั้น
- (3) บริษัทจึงไม่สามารถให้ตัวฟรีแก่คุณณฤมลได้

คำเชื่อม “จึง” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมบอกผล ที่เกิดจากเหตุ ในประโยค
(1) และ (2)

คำเชื่อม “จนกระทั่ง”

ตัวอย่าง

“ผู้เสฟมีความต้องการเสฟทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรง และต่อเนือง
จนกระทั่งสุขภาพทรุดโทรมและเสียชีวิตในที่สุด”

- (1) ผู้เสฟมีความต้องการเสฟทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรง
- (2) และต่อเนือง
- (3) จนกระทั่งสุขภาพทรุดโทรม
- (4) และเสียชีวิตในที่สุด

คำเชื่อม “จนกระทั่ง” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมบอกผล ที่เกิดจากเหตุ ในประโยค (1) และ (2) กับ ประโยค (3) และ (4)

คำเชื่อมบอกผลเป็นคำเชื่อมที่อยู่ต้นประโยค และปรากฏในการพูดระดับทางการ ของนักศึกษามีทั้งหมด 5 คำ คือ คำเชื่อม *ดังนั้น เพราะฉะนั้น จน จึง จนกระทั่ง* คำเชื่อม บอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขที่นักศึกษาใช้มากคือ คำเชื่อม “ดังนั้น”

9. คำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมาย

คำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงจุดมุ่งหมาย ได้แก่ *เพื่อ ก็เพื่อ เพื่อที่ เพื่อว่า เพื่อ สำหรับ ให้* (นวรรณ พันธเมธา, 2527 : 64)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษาพบคำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายในประโยค 2 บอก จุดมุ่งหมายของประโยค 1 ดังต่อไปนี้

คำเชื่อม “เพื่อ”

ตัวอย่าง 1

“พวกลิงแนะนำให้เจ้าป้อมปีนปายขึ้นต้นไม้ เพื่อเล่นกับพวกตน”

- (1) พวกลิงแนะนำ
- (2) ให้เจ้าป้อมปีนปายขึ้นต้นไม้
- (3) เพื่อเล่นกับพวกตน

คำเชื่อม “เพื่อ” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายของประโยค (1) และ (2)

ตัวอย่าง 2

“เราควรประหยัดการใช้ไฟฟ้า เพื่อในภายหน้าจะได้มีไฟฟ้าใช้กันอย่างทั่วถึง”

- (1) เราควรประหยัดการใช้ไฟฟ้า
- (2) เพื่อในภายหน้าจะได้มีไฟฟ้า
- (3) ใช้กันอย่างทั่วถึง

คำเชื่อม “เพื่อ” หน้าประโยค (2) และ (3) เป็นคำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายของ ประโยค (1)

ตัวอย่าง 3

“หนังสือเรื่องอาเธอร์ เป็นเรื่องราวของเด็กผู้ชายคนหนึ่งที่ลงไปผจญภัยใต้ดิน เพื่อหาสมบัติ”

- (1) หนังสือเรื่องอาเธอร์ เป็นเรื่องราวของเด็กผู้ชายคนหนึ่งที่ลงไปผจญภัย ใต้ดิน
- (2) เพื่อหาสมบัติ

คำเชื่อม “เพื่อ” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายของประโยค (1)

คำเชื่อม “เพื่อให้”

ตัวอย่าง 1

“เราต้องมีหลักการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม **เพื่อให้**เรามีทรัพยากรเหล่านั้นใช้ไปได้นาน ๆ”

(1) เราต้องมีหลักการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม

(2) **เพื่อให้**เรามีทรัพยากรเหล่านั้นใช้ไปได้นาน ๆ

คำเชื่อม “เพื่อให้” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายของประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“วันนี้ดิฉันจะซักถามวิทยากรทุกท่านอย่างละเอียด **เพื่อให้**ท่านผู้ฟังได้รับความรู้อย่างเต็มที่”

(1) วันนี้ดิฉันจะซักถามวิทยากรทุกท่านอย่างละเอียด

(2) **เพื่อให้**ท่านผู้ฟังได้รับความรู้อย่างเต็มที่

คำเชื่อม “เพื่อให้” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายของประโยค (1)

ตัวอย่าง 3

“วันนี้พี่จะมาแนะนำหนังสือดี ๆ **เพื่อให้**น้อง ๆ ได้รู้สึกรักการอ่านขึ้นบ้าง”

(1) วันนี้พี่จะมาแนะนำหนังสือดี ๆ

(2) **เพื่อให้**น้อง ๆ ได้รู้สึกรักการอ่านขึ้นบ้าง

คำเชื่อม “เพื่อให้” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายของประโยค (1)

คำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายเป็นคำเชื่อมที่อยู่ต้นประโยคที่แสดงจุดมุ่งหมาย และปรากฏในการพูดของนักศึกษา มี 2 คำ คือ คำเชื่อม “เพื่อ” “เพื่อให้”

10. คำเชื่อมแสดงตัวอย่าง

คำเชื่อมแสดงตัวอย่างเป็นคำเชื่อมที่ใช้หน้าประโยคที่แสดงตัวอย่าง ได้แก่ *เป็นต้นว่า* เช่น *ดังนั้น* *อาทิ* เช่น (นววรรณ พันธเมธา, 2527 : 66)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษาคำเชื่อมแสดงตัวอย่างเพียงประโยคเดียว คือ

ตัวอย่าง

“ท่านที่เลิกสูบบุหรี่ได้ผลดีมากมาย *เช่น* ไม่ต้องตกเป็นทาสของบุหรี่อีกต่อไป มีความมั่นใจมากขึ้น บุคลิกภาพที่ดีจะกลับมา ความเสี่ยงในโรคต่างๆ ลดลง.....”

(1) ท่านที่เลิกสูบบุหรี่ได้ผลดีมากมาย

(2) *เช่น*ไม่ต้องตกเป็นทาสของบุหรี่อีกต่อไป มีความมั่นใจมากขึ้น

คำเชื่อม “*เช่น*” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมแสดงตัวอย่างของประโยค (1)

การศึกษาคำเชื่อมในการพูดระดับทางการของนักศึกษาพบว่า คำเชื่อมที่นักศึกษาใช้มากคือ คำเชื่อมบอกความคล้ายตาม คำเชื่อมบอกเหตุ และคำเชื่อมบอกผล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการพูดของนักศึกษาเป็นการพูดอภิปรายความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อที่นำเสนอ เนื้อความที่พูดส่วนใหญ่จะเป็นความรู้ความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลเป็นสำคัญ ส่วนคำเชื่อมที่พบรองลงมาที่ปรากฏใช้ในการพูด คือ คำเชื่อมบอกความมุ่งหมาย คำเชื่อมบอกความขัดแย้ง คำเชื่อมบอกความให้เลือก คำเชื่อมบอกลักษณะ คำเชื่อมบอกเวลา คำเชื่อมบอกความหมาย เปรียบเทียบ และคำเชื่อมแสดงตัวอย่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามุ่งจะอภิปรายหัวข้อที่นำเสนอให้เป็นเหตุเป็นผล และให้มีความน่าเชื่อถือ

คำเชื่อมที่นักศึกษาใช้บ่อยครั้งมักจะเป็นคำเชื่อมที่นิยมใช้ในการพูดทั่วไป และสามารถใช้ในภาษาพูดระดับทางการได้ด้วย นอกจากนี้คำเชื่อมส่วนใหญ่มักจะเป็นคำเชื่อมที่มีพยางค์เดียว สั้น กระชับ และได้ใจความชัดเจน

การจำแนกคำเชื่อมในประโยคความรวมตามตำแหน่ง

การศึกษาจำแนกคำเชื่อมในประโยคความรวมตามตำแหน่ง จะศึกษาตำแหน่งการใช้คำเชื่อมในประโยคความรวม เพื่อให้เข้าใจเรื่องการวางตำแหน่งคำเชื่อมในประโยคความรวม และสามารถจำแนกคำเชื่อมตามตำแหน่งได้ ทั้งนี้จะมีการศึกษาเรื่องความหมายของคำเชื่อมในประโยคความรวมควบคู่กันไปด้วยเพื่อเชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความหมายของคำเชื่อม

การศึกษาการพูดของนักศึกษา พบว่าคำเชื่อมในประโยคความรวมจำแนกตามตำแหน่งได้เป็น 3 ประเภท คือ คำเชื่อมต้นประโยคเชื่อม คำเชื่อมท้ายประโยคเชื่อม และคำเชื่อมในประโยคเชื่อม

1. คำเชื่อมต้นประโยคเชื่อม

คำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมเป็นคำเชื่อมที่อยู่ต้นประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวม (นววรรณ พันธุเมธา, 2527 : 56)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษา พบว่าคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อม สามารถจำแนกได้ 7 ลักษณะความหมาย คือ

1.1 คำเชื่อมบอกเวลา

คำเชื่อม “เมื่อ”

ตัวอย่าง 1

“เมื่อเราถูกรถคันอื่นแซง ควรขับรถให้ช้าลง”

(1) เมื่อเราถูกรถคันอื่นแซง

(2) ควรขับรถให้ช้าลง

คำเชื่อม “เมื่อ” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเวลาว่าเหตุการณ์ในประโยค (2) เกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์ในประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“การขับรถในเวลากลางคืนควรที่จะเปิดไฟ เมื่อรู้สึกว่ายางหน้าทัศนวิสัยไม่ชัดเจน”

(1) การขับรถในเวลากลางคืนควรที่จะเปิดไฟ

(2) เมื่อรู้สึกว่ายางหน้าทัศนวิสัยไม่ชัดเจน

คำเชื่อม “เมื่อ” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเวลาว่าเหตุการณ์ในประโยค (1) เกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์ในประโยค (2)

คำเชื่อม “แล้ว”

ตัวอย่าง 1

“การสูบบุหรี่มีผลต่อตนเอง แล้วมีผลต่อคนที่อยู่รอบข้างด้วย”

(1) การสูบบุหรี่มีผลต่อตนเอง

(2) แล้วมีผลต่อคนที่อยู่รอบข้างด้วย

คำเชื่อม “แล้ว” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเวลาว่าเหตุการณ์ในประโยค (1) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“น้อง ๆ ตัดตรงขอบวงกลมในแต่ละวงให้ได้รูปหยัก แล้วพับขึ้น แล้วทากาวจะได้เป็นรูปกรวย”

- (1) น่อง ๆ ตัดตรงขอบวงกลมในแต่ละวงให้ได้รูปหยัก
- (2) แล้วพับขึ้น
- (3) แล้วทากาว
- (4) จะได้เป็นรูปกรวย

คำเชื่อม “แล้ว” หน้าประโยค (2) และ (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเวลาว่า เหตุการณ์ในประโยค (1) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2), (3) และ(4)

1.2 คำเชื่อมบอกความคล้ายตาม

คำเชื่อม “และ”

ตัวอย่าง 1

“ไขมันมีลักษณะเป็นแข็งจะนำประกอบอาหารและนำมาใช้เป็นยา”

- (1) ไขมันมีลักษณะเป็นแข็ง
- (2) จะนำประกอบอาหาร
- (3) และนำมาใช้เป็นยา

คำเชื่อม “และ” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกความคล้ายตามกับประโยค (1) และ (2)

ตัวอย่าง 2

“วันนี้ดิฉันจะมาแนะนำการเลือกใช้แชมพู และวิธีทำให้ผมสวยไม่มีรังแคมาฝาก”

- (1) วันนี้ดิฉันจะมาแนะนำการเลือกใช้แชมพู
- (2) และวิธีทำให้ผม
- (3) สวย
- (4) ไม่มีรังแคมาฝาก

คำเชื่อม “และ” หน้าประโยค (2), (3) และ (4) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกความคล้ายตามกับประโยค (1)

ตัวอย่าง 3

“พระราชบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับบุหรี คือ พระราชบัญญัติปี 2537 ห้ามโฆษณาเกี่ยวกับบุหรีในทุกสื่อ และทุกรูปแบบ และห้ามจำหน่ายบุหรีแก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี”

- (1) พระราชบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับบุหรี คือ พระราชบัญญัติปี 2537
- (2) ห้ามโฆษณาเกี่ยวกับบุหรีในทุกสื่อ และทุกรูปแบบ
- (3) และห้ามจำหน่ายบุหรีแก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี

คำเชื่อม “*และ*” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกความ คล้อยตามกับประโยค (1)

คำเชื่อม “*นอกจาก*”

ตัวอย่าง 1

“*นอกจาก* ยาเสพติดจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เสพมีสุขภาพจิตแย่ สูญเสียเงินทอง สูญเสียอนาคตแล้ว ยังทำให้สุขภาพเสื่อมไปด้วย”

- (1) *นอกจาก* ยาเสพติดจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เสพมีสุขภาพจิตแย่
- (2) สูญเสียเงินทอง
- (3) สูญเสียอนาคตแล้ว
- (4) ยังทำให้สุขภาพเสื่อมไปด้วย

คำเชื่อม “*นอกจาก*” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอก ความคล้อยตามกับประโยค (2), (3), และ (4)

ตัวอย่าง 2

“*นอกจาก*อุบัติเหตุจะเกิดจากตัวบุคคลแล้ว อาจเกิดได้จากสภาพรถ สภาพ ถนน และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ”

- (1) *นอกจาก*อุบัติเหตุจะเกิดจากตัวบุคคลแล้ว
- (2) อาจเกิดได้จากสภาพรถ สภาพถนน และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

คำเชื่อม “*นอกจาก*” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอก ความคล้อยตามกับประโยค (2)

คำเชื่อม “*ก็*”

ตัวอย่าง 1

“ในฐานะที่พี่เป็นตัวแทนของหน่วยงาน *ก็*ต้องแสดงความยินดีที่ได้ต้อนรับน้อง ๆ ที่มาทัศนศึกษาที่โรงไฟฟ้าแห่งประเทศไทย”

- (1) ในฐานะที่พี่เป็นตัวแทนของหน่วยงาน
- (2) *ก็*ต้องแสดงความยินดีที่ได้ต้อนรับน้อง ๆ ที่มาทัศนศึกษาที่โรงไฟฟ้าแห่ง ประเทศไทย

คำเชื่อม “*ก็*” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกความ คล้อยตามกับประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“น้อง ๆ ทาโลชั่นนี้วันละ 2 ครั้งเช้าและก่อนนอน ก็ จะเห็นความเปลี่ยนแปลง ภายใน 7 วัน”

(1) น้อง ๆ ทาโลชั่นนี้วันละ 2 ครั้งเช้าและก่อนนอน

(2) ก็ จะเห็นความเปลี่ยนแปลงภายใน 7 วัน

คำเชื่อม “ก็” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกความ คล้อยตามกับประโยค (1)

คำเชื่อม “รวมทั้ง”

ตัวอย่าง 1

“จิตสำนึกของประชาชนที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมยังไม่ได้รับการกระตุ้น อย่างจริงจัง **รวมทั้ง**จิตสำนึกของผู้ประกอบการบางคนยังขาดความรับผิดชอบต่อที่ ไม่ยอมปฏิบัติตามกฎหมาย”

(1) จิตสำนึกของประชาชนที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมยังไม่ได้รับการกระตุ้น อย่างจริงจัง

(2) **รวมทั้ง**จิตสำนึกของผู้ประกอบการบางคนยังขาดความรับผิดชอบต่อที่ ไม่ยอม ปฏิบัติตามกฎหมาย

คำเชื่อม “รวมทั้ง” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอก ความคล้อยตามกับประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“ตัวแทนสำรวจสถานที่แล้วกลับมาเขียนโครงการ ส่งหนังสืออนุมัติโครงการ **รวมทั้ง**เตรียมงานก่อนการสัมมนาและดำเนินการต่อไป”

(1) ตัวแทนสำรวจสถานที่แล้วกลับมาเขียนโครงการ

(2) ส่งหนังสืออนุมัติโครงการ

(3) **รวมทั้ง**เตรียมงานก่อนการสัมมนา

(4) และดำเนินการต่อไป

คำเชื่อม “รวมทั้ง” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอก ความคล้อยตามระหว่างประโยค (1) และ (2) กับ (3) และ (4)

1.3 คำเชื่อมบอกความขัดแย้ง

คำเชื่อม “แต่”

ตัวอย่าง 1

“การเริ่มประหยัดจะเป็นการเริ่มที่ละน้อย แต่ประหยัดนาน ๆ จะเป็นเงินก้อนใหญ่ขึ้นมา”

- (1) การเริ่มประหยัดจะเป็นการเริ่มที่ละน้อย
- (2) แต่ประหยัดนาน ๆ จะเป็นเงินก้อนใหญ่ขึ้นมา

คำเชื่อม “แต่” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกความขัดแย้งกับประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“วาดตัวการ์ตูนผู้ชายจะไม่มีสะโพกให้วาดตรง ๆ แต่ผู้หญิงจะต้องมีสะโพกให้วาดโค้ง”

- (1) วาดตัวการ์ตูนผู้ชายจะไม่มีสะโพก
- (2) ให้วาดตรง ๆ
- (3) แต่ผู้หญิงจะต้องมีสะโพก
- (4) ให้วาดโค้ง

คำเชื่อม “แต่” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกความขัดแย้งระหว่าง ประโยค (1) และ (2) กับประโยค (3) และ (4)

ตัวอย่าง 3

“ทางศูนย์ได้นำพันธุ์ไม้ตะเคียนทองที่ส่งจากภาคเหนือมาทดลองปลูก แต่ในขณะนี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จ”

- (1) ทางศูนย์ได้นำพันธุ์ไม้ตะเคียนทองที่ส่งจากภาคเหนือมาทดลองปลูก
- (2) แต่ในขณะนี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จ

คำเชื่อม “แต่” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกความขัดแย้งกับประโยค (1)

1.4 คำเชื่อมบอกความให้เลือก

คำเชื่อม “หรือ”

ตัวอย่าง 1

“สุดท้ายนี้มีท่านผู้ฟังท่านใดสงสัยจะซักถามวิทยากรของเราบ้าง หรือท่านวิทยากรท่านใดต้องการจะเพิ่มเติมอะไรบ้าง”

- (1) สุดท้ายนี้มีท่านผู้ฟังท่านใดสงสัย
- (2) จะซักถามวิทยากรของเราบ้าง

(3) หรือทำนวิทยาการท่านใดต้องการจะเพิ่มเติมอะไรบ้าง
คำเชื่อม “หรือ” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกความให้
เลือกระหว่างประโยค (1) กับประโยค (2) และ (3)

ตัวอย่าง 2

“ในกรณีที่ขับแข่งซ้ายได้ คือ รถที่จะถูกแข่งกำลังจะเลี้ยวขวา หรือให้สัญญาณว่า
จะเลี้ยวขวา”

(1) รถที่จะถูกแข่งกำลังจะเลี้ยวขวา

(2) หรือให้สัญญาณว่าจะเลี้ยวขวา

คำเชื่อม “หรือ” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกความให้
เลือกระหว่างประโยค (1) กับประโยค (2)

คำเชื่อม “หรือไม่ก็”

ตัวอย่าง 1

“แทปพลาสติก เป็นผ้ายืดที่ใช้สวมเพื่อบรรเทาอาการปวดเมื่อย เคล็ดขัดยอกที่เกิด
จากการออกกำลังกายมากเกินไป การเดิน ยืน หรือไม่ก็ใช้อวัยวะของร่างกาย
มากเกินไป”

(1) แทปพลาสติก เป็นผ้ายืดที่ใช้สวมเพื่อบรรเทาอาการปวดเมื่อย เคล็ดขัดยอกที่
เกิดจากการออกกำลังกายมากเกินไป การเดิน ยืน

(2) หรือไม่ก็ใช้อวัยวะของร่างกายมากเกินไป

คำเชื่อม “หรือไม่ก็” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอก
ความให้เลือกระหว่างประโยค (1) กับประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“ด้านล่างของตัวกล้องจะมีช่องต่อขากล้องเอาไว้ใช้ถ่ายภาพ เวลาถ่ายเราใช้ขา
กล้องตั้งได้ หรือไม่ก็เวลาจะตั้งเวลาถ่ายก็ใช้วางบนขากล้องได้”

(1) ด้านล่างของตัวกล้องจะมีช่องต่อขากล้องเอาไว้ใช้ถ่ายภาพ เวลาถ่ายเราใช้
ขากล้องตั้งได้

(2) หรือไม่ก็เวลาจะตั้งเวลาถ่าย

(3) ก็ใช้วางบนขากล้องได้

คำเชื่อม “หรือไม่ก็” หน้าประโยค (2) และ (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อม
บอกความให้เลือกระหว่างประโยค (1) กับประโยค (2) และ (3)

1.5 คำเชื่อมบอกเหตุ

คำเชื่อม “เพราะ”

ตัวอย่าง 1

“หากไม่มีโล่ที่การ์ดที่แผ่นป้ายโฆษณาอาจจะเป็นอันตรายต่อเราได้ *เพราะ*เราไม่ทราบว่ายางไฟเส้นไหนรั่ว”

- (1) หากไม่มีโล่ที่การ์ดที่แผ่นป้ายโฆษณา
- (2) อาจจะเป็นอันตรายต่อเราได้
- (3) *เพราะ*เราไม่ทราบว่ายางไฟเส้นไหนรั่ว

คำเชื่อม “*เพราะ*” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเหตุ ซึ่งเกิดผลคล้อยตามในประโยค (1) และ (2)

ตัวอย่าง 2

“ห้องเรียนรวม หรือห้อง 500 มีการใช้ไฟในปริมาณที่สูง *เพราะ*ห้องเรียนรวม หรือห้อง 500 เป็นห้องที่ใช้เรียนตลอดเวลา ใช้ทุกวัน และใช้ไม่มีวันหยุด”

- (1) ห้องเรียนรวม หรือห้อง 500 มีการใช้ไฟในปริมาณที่สูง
- (2) *เพราะ*ห้องเรียนรวมหรือห้อง 500 เป็นห้องที่ใช้เรียนตลอดเวลา ใช้ทุกวัน และใช้ไม่มีวันหยุด

คำเชื่อม “*เพราะ*” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้อยตามในประโยค (1)

คำเชื่อม “*เพราะว่า*”

ตัวอย่าง 1

“ไฟฟ้ามี่ไม่เพียงพอ คำนี้พวกคุณอาจไม่เคยได้ยิน *เพราะว่า*พวกคุณเป็นคนในเมืองมีไฟฟ้าใช้ตลอดเวลา”

- (1) ไฟฟ้ามี่ไม่เพียงพอ
- (2) คำนี้พวกคุณอาจไม่เคยได้ยิน
- (3) *เพราะว่า*พวกคุณเป็นคนในเมืองมีไฟฟ้าใช้ตลอดเวลา

คำเชื่อม “*เพราะว่า*” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้อยตามในประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“ดิฉันคิดว่า บรรยากาศของงานในปีนี้คึกคักเป็นพิเศษ *เพราะว่า*เต็มไปด้วยกองเชียร์ มาเชียร์ให้กำลังใจกับนักกีฬาทุกคน”

- (1) ดิฉันคิดว่า บรรยากาศของงานในปีนี้คึกคักเป็นพิเศษ

(2) **เพราะว่า** เต็มไปด้วยกองเชียร์

(3) มาเชียร์

(4) ให้กำลังใจกับนักกีฬาทุกคน

คำเชื่อม “**เพราะว่า**” หน้าประโยค (2), (3) และ (4) เป็นคำเชื่อมต้นประโยค เชื่อมบอกเหตุ ซึ่งเกิดผลคล้อยตามในประโยค (1) แต่ประโยคนี้นักพร่องเรื่องใช้คำฟุ่มเฟือย คือคำว่า “เชียร์” สามารถตัดออกได้ ดังนั้นประโยคนี้อาจเขียนใหม่ให้ใจความกระชับได้ดังนี้ “ดิฉันคิดว่าบรรยากาศของงานในปีนี้คึกคักเป็นพิเศษ **เพราะว่า** เต็มไปด้วยกองเชียร์มาให้กำลังใจกับนักกีฬาทุกคน”

คำเชื่อม “**เนื่องจาก**”

ตัวอย่าง 1

“**เนื่องจาก** มหาวิทยาลัยของเราเป็นมหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่ สถานที่หรือห้องทำการเรียนการสอนจำนวนมาก มหาวิทยาลัยของเราจึงมีปริมาณการใช้ไฟฟ้าในปริมาณที่สูง”

(1) **เนื่องจาก** มหาวิทยาลัยของเราเป็นมหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่ สถานที่หรือห้องทำการเรียนการสอนจำนวนมาก

(2) มหาวิทยาลัยของเราจึงมีปริมาณการใช้ไฟฟ้าในปริมาณที่สูง

คำเชื่อม “**เนื่องจาก**” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเหตุ ซึ่งเกิดผลคล้อยตามในประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“น้ำเย็นที่ควรใช้อาบ คือไม่ต่ำกว่า 19 องศาเซลเซียส **เนื่องจาก** น้ำในอุณหภูมิเท่านี้จะทำให้ผิวพรรณและกล้ามเนื้อของคุณเต่งตึง”

(1) น้ำเย็นที่ควรใช้อาบ คือไม่ต่ำกว่า 19 องศาเซลเซียส

(2) **เนื่องจาก** น้ำในอุณหภูมิเท่านี้จะทำให้ผิวพรรณและกล้ามเนื้อของคุณเต่งตึง

คำเชื่อม “**เนื่องจาก**” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเหตุ ซึ่งเกิดผลคล้อยตามในประโยค (1)

คำเชื่อม “**ถ้า**”

ตัวอย่าง 1

“**ถ้า** ท่านเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทิ้งไว้ กระแสไฟยังคงไหลเวียน เป็นการสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ”

- (1) ถ้าท่านเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้า
- (2) ทิ้งไว้
- (3) กระแสไฟยังคงไหล
- (4) เวียน
- (5) เป็นการสั้นเปลืองโดยใช่เหตุ

คำเชื่อม “ถ้า” หน้าประโยค (1), (2), (3), และ (4) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (5)

ตัวอย่าง 2

“ถ้าคุณไม่ใช่คนที่แพ้อะไรง่าย ๆ ดิฉันแนะนำให้ใช้ยิบบวบขัดผิว”

- (1) ถ้าคุณไม่ใช่คนที่แพ้อะไรง่าย ๆ
- (2) ดิฉันแนะนำให้ใช้ยิบบวบ
- (3) ขัดผิว

คำเชื่อม “ถ้า” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2) และ (3)

คำเชื่อม “หาก”

ตัวอย่าง 1

“หากทุกคนเห็นไฟเปิดทิ้งไว้และคิดว่ามันไม่สมควรเปิด ให้คิดดูแล้วกันว่าควรปิดหรือไม่ควรปิด”

- (1) หากทุกคนเห็นไฟเปิด
- (2) ทิ้งไว้
- (3) และคิดว่ามันไม่สมควรเปิด
- (4) ให้คิดดูแล้วกันว่าควรปิดหรือไม่ควรปิด

คำเชื่อม “หาก” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2) (3) และ(4)

ตัวอย่าง 2

“ทุกอย่างเริ่มต้นง่าย ๆ ที่ตัวเราเอง หากเราทุกคนช่วยกันดูแล ไม่ปิดความรับผิดชอบให้แก่ผู้อื่น”

- (1) ทุกอย่างเริ่มต้นง่าย ๆ ที่ตัวเราเอง
- (2) หากเราทุกคนช่วยกันดูแล
- (3) ไม่ปิดความรับผิดชอบให้แก่ผู้อื่น

คำเชื่อม “หาก” หน้าประโยค (2) และ (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (1)

1.6 คำเชื่อมบอกผล

คำเชื่อม “ดังนั้น”

ตัวอย่าง 1

“มหาวิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายจำนวนมาก *ดังนั้น*ควรมีการอบรมและปลูกจิตสำนึกในการใช้พลังงานให้มีค่าและมีประโยชน์มากที่สุด”

- (1) มหาวิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายจำนวนมาก
- (2) *ดังนั้น*ควรมีการอบรม
- (3) และปลูกจิตสำนึกในการใช้พลังงาน
- (4) ให้มีค่า
- (5) และมีประโยชน์มากที่สุด

คำเชื่อม “ดังนั้น” หน้าประโยค (2), (3), (4) และ (5) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกผลที่เกิดจากเหตุในประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“ทุกท่านคงเห็นแล้วนะคะว่าการสูบบุหรี่ทำให้เกิดผลต่ออะไรบ้าง *ดังนั้น*เราทุกคนช่วยกันรณรงค์และป้องกันการสูบบุหรี่กัน”

- (1) ทุกคนคงเห็นแล้วนะคะว่าการสูบบุหรี่ทำให้เกิดผลต่ออะไรบ้าง
- (2) *ดังนั้น*เราทุกคนช่วยกันรณรงค์และป้องกันการสูบบุหรี่กัน

คำเชื่อม “ดังนั้น” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกผลที่เกิดจากเหตุในประโยค (1)

คำเชื่อม “เพราะฉะนั้น”

ตัวอย่าง 1

“ข้าพเจ้าเชื่อว่าชุมชนและรากฐานของชุมชนที่ดีต้องเริ่มต้นจากรากฐานของครอบครัว *เพราะฉะนั้น* ผู้ปกครองที่พาบุตรหลานมาแข่งขันกีฬาในวันนี้ น่าจะส่งเสริมกีฬาให้แก่บุตรหลานของท่านเล่นกีฬา”

- (1) ข้าพเจ้าเชื่อว่าชุมชนและรากฐานของชุมชนที่ดีต้องเริ่มต้นจากรากฐานของครอบครัว
- (2) *เพราะฉะนั้น* ผู้ปกครองที่พาบุตรหลานมาแข่งขันกีฬาในวันนี้ น่าจะส่งเสริมกีฬา

(3) ให้แก่บุตรหลานของท่าน

(4) เล่นกีฬา

คำเชื่อม “*เพราะฉะนั้น*” หน้าประโยค (2), (3) และ (4) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกผลที่เกิดจากเหตุในประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“สินค้าในวันนี้มีจำนวนจำกัด และมีโปรโมชั่นพิเศษสำหรับนักศึกษา คือ ช้อ 1 แกรม 1 *เพราะฉะนั้น* น้อง ๆ คนใดสนใจเชิญติดต่อกับทีมงานของพีได้”

(1) สินค้าในวันนี้มีจำนวนจำกัดและมีโปรโมชั่นพิเศษสำหรับนักศึกษาคือช้อ 1 แกรม 1

(2) *เพราะฉะนั้น*น้อง ๆ คนใดสนใจเชิญติดต่อกับทีมงานของพีได้

คำเชื่อม “*เพราะฉะนั้น*” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกผลที่เกิดจากเหตุในประโยค (1)

คำเชื่อม “*จน*”

ตัวอย่าง 1

“โรคถุงลมโป่งพองเป็นหนึ่งในโรคที่เกิดจากบุหรี่ที่ทุกซ์ทรมานตลอดเวลา *จนกว่า*ผู้ป่วยคนนั้นจะเสียชีวิตลง”

(1) โรคถุงลมโป่งพองเป็นหนึ่งในโรคที่เกิดจากบุหรี่ที่ทุกซ์ทรมานตลอดเวลา

(2) *จนกว่า*ผู้ป่วยคนนั้นจะเสียชีวิตลง

คำเชื่อม “*จนกว่า*” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกผลสรุปของประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“คนที่สูบบุหรี่เสพติด จะเบื่อหน่ายชีวิต มีร่างกายโทรม *จน*ร่างกายชুবผอม”

(1) คนที่สูบบุหรี่เสพติด จะเบื่อหน่ายชีวิต

(2) มีร่างกายโทรม

(3) *จน*ร่างกายชুবผอม

คำเชื่อม “*จน*” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกผลสรุปของประโยค (1) และ (2)

คำเชื่อม “จึง”

ตัวอย่าง 1

“ครีมของเรามีส่วนประกอบที่แตกต่างจากครีมทั่วไปในท้องตลาด จึงมีความเนียนนุ่มช่วยให้ไม่เหนียวเหนอะหนะ”

- (1) ครีมของเรามีส่วนประกอบที่แตกต่างจากครีมทั่วไปในท้องตลาด
- (2) จึงมีความเนียนนุ่ม
- (3) ช่วยให้ไม่เหนียวเหนอะหนะ

คำเชื่อม “จึง” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมในประโยคเชื่อมบอกผลที่เกิดจากเหตุในประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“เจ้าปู่มอยากมีเพื่อนเล่น จึงตัดสินใจเดินเข้าไปในป่า”

- (1) เจ้าปู่มอยากมีเพื่อนเล่น
- (2) จึงตัดสินใจ
- (3) เดินเข้าไปในป่า

คำเชื่อม “จึง” หน้าประโยค (2) และ (3) เป็นคำเชื่อมในประโยคเชื่อมบอกผลที่เกิดจากเหตุในประโยค (1)

คำเชื่อม “จนกระทั่ง”

ตัวอย่าง 1

“กระแสดความนิยมศิลปินชาวต่างชาติทำให้เด็กไทยมีนิสัยก้าวร้าว ไม่สุภาพ จนกระทั่งลืมนึกไปว่าคนไทยมีนิสัยอ่อนโยน สุภาพ”

- (1) กระแสดความนิยมศิลปินชาวต่างชาติทำให้เด็กไทยมีนิสัยก้าวร้าว
- (2) ไม่สุภาพ
- (3) จนกระทั่งลืมนึกไปว่าคนไทยมีนิสัยอ่อนโยน สุภาพ

คำเชื่อม “จนกระทั่ง” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกผลที่เกิดจากเหตุในประโยค (1) และ (2)

ตัวอย่าง 2

“เวลาลงเนินห้ามดับเครื่องยนต์ เพราะว่าจะทำให้รถเสียการทรงตัว จนกระทั่งควบคุมรถไม่ได้”

- (1) เวลาลงเนินห้ามดับเครื่องยนต์ เพราะว่าจะทำให้รถเสียการทรงตัว
- (2) จนกระทั่ง ควบคุมรถไม่ได้

คำเชื่อม “จนกระทั่ง” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกผลที่เกิดจากเหตุในประโยค (1)

1.7 คำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมาย

คำเชื่อม “เพื่อ”

ตัวอย่าง 1

“การไปโรงเรียนในตอนเช้า เด็กต้องตื่นตี 5 ครั้ง **เพื่อ**ที่จะเตรียมตัวเองจัดการตัวเอง อาบน้ำ จัดเสื้อผ้า จัดของ อุปกรณ์ต่างๆ ให้เสร็จ”

- (1) การไปโรงเรียนในตอนเช้า เด็กต้องตื่นตี 5 ครั้ง
- (2) **เพื่อ**ที่จะเตรียมตัวเอง
- (3) จัดการตัวเอง
- (4) อาบน้ำ
- (5) จัดเสื้อผ้า
- (6) จัดของ อุปกรณ์ต่างๆ ให้เสร็จ

คำเชื่อม “เพื่อ” หน้าประโยค (2), (3), (4), (5) และ (6) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายของประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“**เพื่อ**ที่จะให้วิธีใช้ และได้คำตอบสำหรับตนเอง พี่ขออาสาสมัครที่จะมาทดลองใส่ผลิตภัณฑ์นี้”

- (1) **เพื่อ**ที่จะให้วิธีใช้
- (2) และได้คำตอบสำหรับตนเอง
- (3) พี่ขออาสาสมัครที่จะมาทดลองใส่ผลิตภัณฑ์นี้

คำเชื่อม “เพื่อ” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายของประโยค (2) และ (3)

คำเชื่อม “เพื่อให้”

ตัวอย่าง 1

“เราต้องเลือกขนาดเครื่องปรับอากาศให้ตรงตามสูตรที่คำนวณออกมา **เพื่อให้**เหมาะสมกับขนาดของห้อง”

- (1) เราต้องเลือกขนาดเครื่องปรับอากาศ
- (2) ให้ตรงตามสูตรที่คำนวณออกมา
- (3) **เพื่อให้**เหมาะสมกับขนาดของห้อง

คำเชื่อม “**เพื่อให้**” หน้าประโยค (3) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอก
จุดมุ่งหมายของประโยค (1) และ (2)

ตัวอย่าง 2

“วันนี้พี่จะมาแนะนำหนังสือดี ๆ **เพื่อให้**น้อง ๆ ได้รู้สึกรักการอ่านขึ้นบ้าง”

(1) วันนี้พี่จะมาแนะนำหนังสือดี ๆ

(2) **เพื่อให้**น้อง ๆ ได้รู้สึกรักการอ่านขึ้นบ้าง

คำเชื่อม “**เพื่อให้**” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมบอก
จุดมุ่งหมายของประโยค (1)

คำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมที่พบในการพูดของนักศึกษาสามารถจำแนกได้ 7
ลักษณะความหมาย คือ คำเชื่อมบอกเวลา คำเชื่อมบอกความคล้อยตาม คำเชื่อมบอกความ
ขัดแย้ง คำเชื่อมบอกความให้เลือก คำเชื่อมบอกเหตุ คำเชื่อมบอกผล และ คำเชื่อมบอก
จุดมุ่งหมาย ประกอบด้วยคำเชื่อมทั้งหมด 22 คำ ได้แก่ **เมื่อ แล้ว และ นอกจาก ก็ รวมทั้ง แต่**
แต่ในขณะนี้ หรือ หรือไม่กี่ เพราะ เพราะว่ เนื่องจาก ถ้า หาก ดังนั้น เพราะฉะนั้น จน จึง
จนกระทั่ง เพื่อ เพื่อให้

2. คำเชื่อมท้ายประโยคเชื่อม

คำเชื่อมท้ายประโยคเชื่อมเป็นคำเชื่อมที่มีตำแหน่งอยู่ท้ายประโยคเชื่อม
(นววรรณ พันธุมธา, 2527 : 27)

การศึกษาการพูดของนักศึกษา พบว่าคำเชื่อมท้ายประโยคเชื่อมมีเพียงลักษณะ
เดียว คือคำเชื่อมบอกความหมายเปรียบเทียบ ดังนี้

คำเชื่อม “**เท่าไร....เท่านั้น**”

ตัวอย่าง 1

“ยิ่งโทรทัศน์ขนาดใหญ่ขึ้น**เท่าไร** ก็จะสิ้นเปลืองไฟฟ้ามากขึ้น**เท่านั้น**”

(1) ยิ่งโทรทัศน์ขนาดใหญ่ขึ้น**เท่าไร**

(2) ก็จะสิ้นเปลืองไฟฟ้ามากขึ้น**เท่านั้น**

คำเชื่อม “**เท่าไร...เท่านั้น**” หลังประโยค (1) และ (2) เป็นคำเชื่อมท้าย
ประโยคบอกความเปรียบเทียบของขนาดโทรทัศน์กับการสิ้นเปลืองพลังงาน

3. คำเชื่อมในประโยคเชื่อม

คำเชื่อมในประโยคเชื่อมเป็นคำเชื่อมที่ปรกติจะมีตำแหน่งอยู่หลังประธานของ
ประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวม แต่ในกรณีที่ไม่มีประธานของประโยคปรากฏ
อยู่ คำเชื่อมในประโยคเชื่อมจะอยู่ต้นประโยคเชื่อม (นววรรณ พันธุมธา, 2527 : 56)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษา พบว่ามีคำเชื่อมในประโยคเชื่อมเพียง 2 ลักษณะ คือคำเชื่อมบอกความคล้ายตาม และ คำเชื่อมบอกผล ดังนี้

3.1 คำเชื่อมบอกความคล้ายตาม

คำเชื่อม “ก็”

ตัวอย่าง 1

“ใครที่สนใจสมัครเป็นสมาชิกอัมรินทร์ พรินต์ติ้ง คลับ ก็สามารรถสมัครได้ที่นี้เช่นกัน”

- (1) ใครที่สนใจสมัครเป็นสมาชิกอัมรินทร์ พรินต์ติ้ง คลับ
- (2) ก็สามารรถสมัครได้ที่นี้เช่นกัน

คำเชื่อม “ก็” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมในประโยคเชื่อม ประโยคนี้ไม่มีประธานของประโยค คำเชื่อม “ก็” อยู่ตำแหน่งต้นประโยคเชื่อม

ตัวอย่าง 2

“ข้าพเจ้าขอกล่าวถึงปัญหาที่พบส่วนใหญ่ นั่นก็คือเปิดไฟและเครื่องปรับอากาศทิ้งไว้ หลังจากเลิกการเรียนการสอน”

- (1) ข้าพเจ้าขอกล่าวถึงปัญหาที่พบส่วนใหญ่
- (2) นั่นก็คือเปิดไฟและเครื่องปรับอากาศ
- (3) ทิ้งไว้
- (4) หลังจากเลิกการเรียนการสอน

คำเชื่อม “ก็” ในประโยค (2) เป็นคำเชื่อมในประโยคเชื่อม ประโยคนี้ไม่มีประธานของประโยค คำเชื่อม “ก็” อยู่ตำแหน่งต้นประโยคเชื่อม

3.2 คำเชื่อมบอกผล

คำเชื่อม “จึง”

ตัวอย่าง 1

“เจ้าป๋มได้ร้องเพลงไปครู่หนึ่งก็รู้สึกเบื่อและเหงาที่ตัวเองต้องอยู่คนเดียวตามลำพัง จึงคิดหาเพื่อน”

- (1) เจ้าป๋มได้ร้องเพลงไปครู่หนึ่ง
- (2) ก็รู้สึกเบื่อ
- (3) และเหงาที่ตัวเองต้องอยู่คนเดียวตามลำพัง
- (4) จึงคิดหาเพื่อน

คำเชื่อม “จึง” หน้าประโยค (4) เป็นคำเชื่อมในประโยคเชื่อม ประโยคนี้ไม่มีประธานของประโยค คำเชื่อม “จึง” อยู่ตำแหน่งต้นประโยคเชื่อม

ตัวอย่าง 2

“ในกรณีคุณณณมลไม่ได้เก็บบัตรรับประทานอาหารไว้ นำเพียงตั๋วเดินทางมาแลกกับทางบริษัทเท่านั้น ทางบริษัทจึงไม่สามารถให้ตั๋วฟรีแก่คุณณณมลได้”

- (1) ในกรณีคุณณณมลไม่ได้เก็บบัตรรับประทานอาหารไว้
- (2) นำเพียงตั๋วเดินทางมา
- (3) แลกกับทางบริษัทเท่านั้น
- (4) ทางบริษัทจึงไม่สามารถให้ตั๋วฟรีแก่คุณณณมลได้

คำเชื่อม “จึง” หน้าประโยค (4) เป็นคำเชื่อมในประโยคเชื่อม

คำเชื่อมในประโยคเชื่อมที่พบในการพูดของนักศึกษาสามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะความหมาย คือ คำเชื่อมบอกความคล้ายตาม และคำเชื่อมบอกผล ประกอบด้วยคำเชื่อมเพียง คำ ได้แก่ ก็ จึง

การศึกษารูปการพูดของนักศึกษาคำเชื่อมในประโยคความรวมจำแนกตามตำแหน่ง ได้เป็น 3 ประเภท คือ คำเชื่อมต้นประโยคเชื่อม คำเชื่อมท้ายประโยคเชื่อม และคำเชื่อมในประโยคเชื่อม ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ยังนักศึกษายังใช้คำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมคู่กับคำเชื่อมในประโยคเชื่อมอีกด้วย

คำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมคู่กับคำเชื่อมในประโยคเชื่อม เป็นการใช้นำคำเชื่อม 2 ประเภท คู่กันประโยคความรวม

การศึกษารูปการพูดของนักศึกษาคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมคู่กับคำเชื่อมในประโยคเชื่อมสัมพันธ์กัน 2 ลักษณะ คือ ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา และประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล

1 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา บางประโยคจะแสดงเหตุการณ์ที่สัมพันธ์กันในลักษณะเหตุการณ์หนึ่งเกิดก่อนแล้วอีกเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นภายหลัง ประโยคลักษณะนี้จะใช้คำเชื่อมบอกเวลา “เมื่อ” ในตำแหน่งต้นประโยคที่เกิดขึ้นก่อนคู่กับคำเชื่อมบอกความคล้ายตาม “ก็” ในตำแหน่งในประโยคที่เกิดขึ้นภายหลัง ได้แก่ คำเชื่อม เมื่อ...ก็

คำเชื่อม “เมื่อ...ก็”

ตัวอย่าง 1

“เมื่อเด็กตื่นเข้าเป็นเวลา 1-3 เดือน เด็กก็เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้น”

- (1) เมื่อเด็กตื่นเข้าเป็นเวลา 1-3 เดือน
- (2) เด็กก็จะเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้น

คำเชื่อม “เมื่อ...ก็” เป็นคำเชื่อมใช้คู่กันเพื่อบอกว่าเหตุการณ์ในประโยค (1) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“เมื่อเห็นถึงปัญหาและอันตรายของบุหรี เราก็มารู้วิธีการเลิกสูบบุหรีบ้าง”

- (1) เมื่อเห็นถึงปัญหาและอันตรายของบุหรี
- (2) เราก็มารู้วิธีการเลิกสูบบุหรีบ้าง

คำเชื่อม “เมื่อ...ก็” เป็นคำเชื่อมใช้คู่กันเพื่อบอกว่าเหตุการณ์ในประโยค (1) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2)

2 ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล บางประโยคอาจจะสัมพันธ์กันทางเวลาในลักษณะประโยคที่เป็นผลจะเกิดขึ้นภายหลังประโยคที่เป็นเหตุ ประโยคลักษณะนี้จะใช้คำเชื่อมบอกเหตุ คำว่า *แม้* ในตำแหน่งต้นประโยคที่เป็นเหตุคู่กับคำเชื่อมบอกความขัดแย้ง คำว่า *ก็* ในตำแหน่งต้นหรือในประโยคที่เป็นผล โดยจะทำหน้าที่เป็นคำเชื่อมบอกความขัดแย้ง ได้แก่ คำเชื่อม *แม้...แต่* *แม้...แต่ก็*

คำเชื่อม “แม้...แต่”

ตัวอย่าง 1

“แม้การอาบน้ำเป็นเรื่องที่ง่ายไม่มีขั้นตอนหรือรายละเอียดอะไรมากมาย แต่การอาบน้ำที่ได้ผลดีหรือจะให้ผิวพรรณสวยงาม สดใส ไม่เป็นขุยนั้นค่อนข้างยุ่งยาก”

- (1) แม้การอาบน้ำเป็นเรื่องที่ง่ายไม่มีขั้นตอนหรือรายละเอียดอะไรมากมาย
- (2) แต่การอาบน้ำที่ได้ผลดีหรือจะให้ผิวพรรณสวยงาม สดใส ไม่เป็นขุยนั้นค่อนข้างยุ่งยาก

คำเชื่อม “แม้...แต่” หน้าประโยค (1) และ (2) เป็นคำเชื่อมที่ใช้ร่วมกัน เพื่อบอกว่าประโยค (1) บอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2) ซึ่งบอกความขัดแย้งของผล

ตัวอย่าง 2

“แม้ผลที่เกิดจากการสูบบุหรีนั้นไม่เกิดในระยะสั้น ๆ แต่กับคนที่สูบเป็นระยะเวลานาน ๆ จะเป็นผลเสียแน่นอน”

- (1) แม้ผลที่เกิดจากการสูบบุหรีนั้นไม่เกิดในระยะสั้น ๆ
- (2) แต่กับคนที่สูบเป็นระยะเวลานาน ๆ จะเป็นผลเสียแน่นอน

คำเชื่อม “แม่...แต่” หน้าประโยค (1) และ (2) เป็นคำเชื่อมที่ใช้ร่วมกัน เพื่อบอกว่าประโยค (1) บอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2) ซึ่งบอกความขัดแย้งของผล

คำเชื่อม “แม่...แต่ก็”

ตัวอย่าง 1

“แม่เจ้าปู่พยายามหัดบินเท่าไร แต่มันก็ไม่สามารถที่จะบินได้”

(1) แม่เจ้าปู่พยายามหัดบินเท่าไร

(2) แต่มันก็ไม่สามารถที่จะบินได้

คำเชื่อม “แม่...แต่” เป็นคำเชื่อมที่ใช้ร่วมกัน เพื่อบอกว่าประโยค (1) บอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2) ซึ่งบอกความขัดแย้งของผล

ตัวอย่าง 2

“แม้อัลบั้มดิจิทัลมีข้อดีตรงที่เราไม่ต้องเปลืองฟิล์ม เราสามารถถ่ายรูปและเก็บไว้ได้มากมาย แต่เราก็ต้องเลือกคุณภาพกล้องให้เหมาะสมกับการใช้งาน”

(1) แม้อัลบั้มดิจิทัลมีข้อดีตรงที่เราไม่ต้องเปลืองฟิล์ม เราสามารถถ่ายรูปและเก็บไว้ได้มากมาย

(2) แต่เราก็ต้องเลือกคุณภาพกล้องให้เหมาะสมกับการใช้งาน

คำเชื่อม “แม่...แต่ว่า” เป็นคำเชื่อมที่ใช้ร่วมกันเพื่อบอกว่าประโยค (1) บอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2) ซึ่งบอกความขัดแย้งของผล

การใช้คำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมร่วมกับคำเชื่อมในประโยคเชื่อมสัมพันธ์กัน 2 ลักษณะ คือ ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา และประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุ และผลประกอบด้วยคำเชื่อมทั้งหมด 3 คำ คือ เมื่อ...ก็ แม่...แต่ แม่...แต่ก็

การจำแนกคำเชื่อมในประโยคความรวมตามหน้าที่

การศึกษาจำแนกคำเชื่อมในประโยคความรวมตามหน้าที่ เพื่อศึกษาหน้าที่ของคำเชื่อมในประโยคความรวม และสามารถจำแนกคำเชื่อมตามหน้าที่ได้ ทั้งนี้จะเชื่อมโยงกับความหมายของคำเชื่อมในประโยคความรวมควบคู่ไปด้วยเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่กับความหมายของคำเชื่อม

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษา พบว่าคำเชื่อมในประโยคความรวมจำแนกตามหน้าที่ได้เป็น 2 ประเภท คือ คำเชื่อมนามกับนาม และคำเชื่อมกริยากับกริยาหรือประโยคกับ

ประโยค แต่งงานวิจัยนี้ศึกษาเรื่องประโยคความรวม ดังนั้นการจำแนกคำเชื่อมในประโยค ความรวมตามหน้าที่นั้นจึงศึกษาเพียงประเด็นคำเชื่อมกริยากับกริยาหรือประโยคกับประโยค ดังนี้ คำเชื่อมกริยากับกริยาหรือประโยคกับประโยคใช้เชื่อมคำกริยาเข้าด้วยกัน แต่ในกรณีที่คำกริยานั้นมีค่านามปรากฏอยู่ด้วยจะมีลักษณะเป็นประโยค คำเชื่อมดังกล่าวจะกลายเป็น คำเชื่อมประโยค (นววรรณ พันธเมธา, 2527 : 68)

เมื่อศึกษาการพูดของนักศึกษา พบคำเชื่อมกริยากับกริยาหรือประโยคกับ ประโยค โดยสามารถจำแนกได้ 7 ลักษณะความหมาย คือ

2.1 คำเชื่อมบอกลักษณะ

คำเชื่อม “โดย”

ตัวอย่าง 1

“ลำดับต่อไปขอทุกท่านเข้ารับฟังการอภิปราย เรื่อง การใช้ไฟฟ้าอย่างไรให้ ประหยัด **โดย**วิทยากรท่านแรกที่จะมาให้ความรู้แก่เราคือ ศ.ดร.ฉัตร คงจันทร์”

คำเชื่อม “โดย” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “ขอทุกท่านเข้ารับฟัง การอภิปราย เรื่อง การใช้ไฟฟ้าอย่างไรให้ประหยัด” กับประโยค “วิทยากรท่านแรกที่จะมาให้ ความรู้แก่เราคือ ศ.ดร.ฉัตร คงจันทร์”

ตัวอย่าง 2

“ทางมหาวิทยาลัยได้รณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดไฟฟ้าแล้ว **โดย**ท่านจะเห็นได้จาก ป้ายสติ๊กเกอร์ที่ติดอยู่ตามห้องเรียนและทางเดิน”

คำเชื่อม “โดย” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “ทางมหาวิทยาลัยได้ รณรงค์ให้ช่วยกันประหยัดไฟฟ้าแล้ว” กับประโยค “ท่านจะเห็นได้จากป้ายสติ๊กเกอร์ที่ติดอยู่ตาม ห้องเรียนและทางเดิน”

2.2 คำเชื่อมบอกความคล้อยตาม

คำเชื่อม “นอกจาก”

ตัวอย่าง 1

“เป้าหมายการทำการบ้านของเรา **นอกจาก**เราทำส่งอาจารย์แล้ว เราต้องได้รับ ความรู้จากงานที่เราทำด้วย”

คำเชื่อม “นอกจาก” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “เราทำการบ้านส่ง อาจารย์แล้ว” กับประโยค “เราต้องได้รับความรู้จากงานที่เราทำด้วย”

ตัวอย่าง 2

“นอกจากเราต้องยึดหลักความสมดุลที่ได้มาตรฐานตามธรรมชาติ เราจะต้องใช้
ทรัพยากรธรรมชาติเฉพาะส่วนที่งอกเงยหรือพอกพูนเท่านั้น”

คำเชื่อม “นอกจาก” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “เราต้องยึดหลักความ
สมดุลที่ได้มาตรฐานตามธรรมชาติ” กับประโยค “เราจะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติเฉพาะส่วนที่
งอกเงยหรือพอกพูนเท่านั้น”

คำเชื่อม “ก็”

ตัวอย่าง 1

“ไม่ว่าจะเลือกผลิตภัณฑ์ใด สูตรไหน ก็ขอให้ระลึกไว้ว่าต้องอ่อนโยนต่อ
ผิวพรรณเพื่อให้ได้ผิวพรรณที่สดใส”

คำเชื่อม “ก็” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “ไม่ว่าจะเลือกผลิตภัณฑ์ใด
สูตรไหน” กับประโยค “ก็ขอให้ระลึกไว้ว่าต้องอ่อนโยนต่อผิวพรรณเพื่อให้ได้ผิวพรรณที่สดใส”

ตัวอย่าง 2

“ช่วงเที่ยง ประสิทธิภาพในการทำงานของเราจะลดลง เราก็หยุดการทำงานช่วง
นั้น”

คำเชื่อม “ก็” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “ช่วงเที่ยง ประสิทธิภาพใน
การทำงานของเราจะลดลง” กับประโยค “เราก็หยุดการทำงานช่วงนั้น”

คำเชื่อม “รวมทั้ง”

ตัวอย่าง 1

“การสูบบุหรี่ทำให้เกิดผลกระทบที่เลวร้ายต่อสุขภาพของผู้สูบบุหรี่เอง รวมทั้ง
บุหรี่ยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ที่อยู่รอบข้างของผู้สูบบุหรี่ด้วย”

คำเชื่อม “รวมทั้ง” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “การสูบบุหรี่ทำให้
เกิดผลกระทบที่เลวร้ายต่อสุขภาพของผู้สูบบุหรี่เอง” กับประโยค “บุหรี่ยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพ
ของผู้ที่อยู่รอบข้างของผู้สูบบุหรี่ด้วย”

ตัวอย่าง 2

“บุหรี่ยังมีผลต่อร่างกายทันทีที่สูบ รวมทั้งมีผลต่อทุกระบบของร่างกาย”

คำเชื่อม “รวมทั้ง” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “บุหรี่ยังมีผลต่อ
ร่างกายทันทีที่สูบ” กับประโยค “(บุหรี่ยัง) มีผลต่อทุกระบบของร่างกาย”

2.3 คำเชื่อมบอกความขัดแย้ง

คำเชื่อม “แต่”

ตัวอย่าง 1

“ผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ถูกสบประมาทจากกลุ่มคนที่สูบบุหรี่ว่า เชย **แต่** ท่านเหล่านั้นทราบหรือไม่สารที่อยู่ในบุหรี่ยังเป็นอันตราย”

คำเชื่อม “แต่” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “ผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ถูกสบประมาทจากกลุ่มคนที่สูบบุหรี่ว่า เชย” กับประโยค “ท่านเหล่านั้นทราบหรือไม่สารที่อยู่ในบุหรี่ยังเป็นอันตราย”

ตัวอย่าง 2

“การฝังเข็มเป็นวิธีที่ใช้ได้เฉพาะความอ่อนเฉพาะที่ **แต่** เราต้องทำกับแพทย์ที่ได้มาตรฐานเท่านั้น มิฉะนั้นอาจเกิดอันตรายต่อส่วนที่เราไปฝังเข็มได้”

คำเชื่อม “แต่” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “การฝังเข็มเป็นวิธีที่ใช้ได้เฉพาะความอ่อนเฉพาะที่” กับประโยค “เราต้องทำกับแพทย์ที่ได้มาตรฐานเท่านั้น มิฉะนั้นอาจเกิดอันตรายต่อส่วนที่เราไปฝังเข็มได้”

2.4 คำเชื่อมบอกความให้เลือก

คำเชื่อม “หรือ”

ตัวอย่าง 1

“การใช้ความเร็วในการขับรถใช้ตามกฎหมายกำหนด **หรือ** หากมีป้ายบอกกำหนดความเร็วก็ควรจะต้องดูตามป้ายที่กำหนด”

คำเชื่อม “หรือ” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “การใช้ความเร็วในการขับรถใช้ตามกฎหมายกำหนด” กับประโยค “หากมีป้ายบอกกำหนดความเร็วก็ควรจะต้องดูตามป้ายที่กำหนด”

ตัวอย่าง 2

“สุดท้ายนี้มีท่านผู้ฟังท่านใดสงสัยจะซักถามวิทยากรของเราบ้าง **หรือ** ท่านวิทยากรท่านใดต้องการจะเพิ่มเติมอะไรบ้าง”

คำเชื่อม “หรือ” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “สุดท้ายนี้มีท่านผู้ฟังท่านใดสงสัยจะซักถามวิทยากรของเราบ้าง” กับประโยค “ท่านวิทยากรท่านใดต้องการจะเพิ่มเติมอะไรบ้าง”

2.5 คำเชื่อมบอกเหตุ

คำเชื่อม “เพราะ”

ตัวอย่าง 1

“องค์กรของรัฐและเอกชนได้ร่วมมือกันส่งเสริมทางด้านกีฬาเป็นเป็นอย่างมาก เพราะการกีฬาเป็นการสร้างเกราะป้องกันยาเสพติดของครอบครัวได้เป็นอย่างดี”

คำเชื่อม “เพราะ” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “องค์กรของรัฐและเอกชนได้ร่วมมือกันส่งเสริมทางด้านกีฬาเป็นเป็นอย่างมาก” กับประโยค “การกีฬาเป็นการสร้างเกราะป้องกันยาเสพติดของครอบครัวได้เป็นอย่างดี”

ตัวอย่าง 2

“การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมาส่วนใหญ่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจอย่างเดียว เพราะรัฐบาลมีความเห็นว่าเศรษฐกิจดีทุกอย่างดีเอง”

คำเชื่อม “เพราะ” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมาส่วนใหญ่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจอย่างเดียว” กับประโยค “รัฐบาลมีความเห็นว่าเศรษฐกิจดีทุกอย่างดีเอง”

คำเชื่อม “เนื่องจาก”

ตัวอย่าง 1

“มหาวิทยาลัยต้องจ่ายค่าไฟฟ้าในปริมาณสูง ประมาณ 2 ล้านบาทต่อเดือน เนื่องจากการปล่อยปลั๊กของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยนั่นเอง”

คำเชื่อม “เนื่องจาก” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “มหาวิทยาลัยต้องจ่ายค่าไฟฟ้าในปริมาณสูง ประมาณ 2 ล้านบาทต่อเดือน” กับประโยค “การปล่อยปลั๊กของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยนั่นเอง”

ตัวอย่าง 2

“สมุนไพรมีประสิทธิภาพในการรักษาโรคไม่แพ้ยาปัจจุบันเลยทีเดียว บางครั้งอาจจะดีกว่าด้วยซ้ำ เนื่องจากยาแผนปัจจุบันมีราคาแพงและมีสารตกค้างในร่างกายอีก”

คำเชื่อม “เนื่องจาก” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “สมุนไพรมีประสิทธิภาพในการรักษาโรคไม่แพ้ยาปัจจุบันเลยทีเดียว บางครั้งอาจจะดีกว่าด้วยซ้ำ” กับประโยค “ยาแผนปัจจุบันมีราคาแพงและมีสารตกค้างในร่างกายอีก”

คำเชื่อม “แม่...แต่ก็”

ตัวอย่าง 1

“แม่เนื้อหาของหนังสือเรื่องดีดีอาจจะดี ๆ ไปนิด **แต่ก็**ทำให้เราผ่อนคลายจากความเครียด”

คำเชื่อม “แม่...แต่ก็” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “เนื้อหาของหนังสือเรื่องดีดีอาจจะดี ๆ ไปนิด” กับประโยค “ทำให้เราผ่อนคลายจากความเครียด”

ตัวอย่าง 2

“แม่น้อง ๆ ไม่เคยได้ยินชื่อหนังสือเรื่องทวาพาส **แต่น้องก็**ลองหาอ่านดูนะคะ อาจจะได้นแนวคิดใหม่ๆ”

คำเชื่อม “แม่...แต่ก็” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “น้อง ๆ ไม่เคยได้ยินชื่อหนังสือเรื่อง ทวาพาส” กับประโยค “น้องลองหาอ่านดูนะคะอาจจะได้นแนวคิดใหม่ๆ”

คำเชื่อม “ถ้า”

ตัวอย่าง 1

“**ถ้า**เราทำงานมาทำ เราควรบริหารด้วยการแจกจ่ายงานของเราให้ผู้อื่นด้วย”

คำเชื่อม “ถ้า” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “เราทำงานมาทำ” กับประโยค “เราควรบริหารด้วยการแจกจ่ายงานของเราให้ผู้อื่นด้วย”

ตัวอย่าง 2

“คนที่ชอบอาบน้ำอุ่น อุณหภูมิที่เหมาะสม คือ 38-40 องศาเซลเซียส **ถ้า**น้ำอุณหภูมิสูงกว่านี้ไปทำอาหารดีกว่า”

คำเชื่อม “ถ้า” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “คนที่ชอบอาบน้ำอุ่น อุณหภูมิที่เหมาะสม คือ 38-40 องศาเซลเซียส” กับประโยค “น้ำอุณหภูมิสูงกว่านี้ไปทำอาหารดีกว่า”

คำเชื่อม “หาก”

ตัวอย่าง 1

“สมุนไพรมีอีกมากมายหลายอย่างที่เรควรจะรู้จักกัน **หาก**มีโอกาสในวันข้างหน้าจะนำมาเสนอให้รู้จักกันมากกว่านี้ ”

คำเชื่อม “หาก” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “สมุนไพรมีอีกมากมายหลายอย่างที่เรควรจะรู้จักกัน” กับประโยค “(ดิฉัน) มีโอกาสในวันข้างหน้าจะนำมาเสนอให้รู้จักกันมากกว่านี้”

ตัวอย่าง 2

“ตอนนี้ดิฉันขอความร่วมมือเพื่อน ๆ ทุกคนในห้องปฏิบัติให้ดิฉันดู หากมีข้อผิดพลาดตรงไหนดิฉันจะแนะนำให้อีกต่อ”

คำเชื่อม “หาก” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “ตอนนี้ดิฉันขอความร่วมมือเพื่อน ๆ ทุกคนในห้องปฏิบัติให้ดิฉันดู” กับประโยค “(เพื่อน ๆ ทุกคน) มีข้อผิดพลาดตรงไหนดิฉันจะแนะนำให้อีกต่อ”

2.6 คำเชื่อมบอกผล

คำเชื่อม “ดังนั้น”

ตัวอย่าง 1

“ทุกคนในโลกนี้มีเวลา 24 ชั่วโมงเท่ากัน ดังนั้นทุกคนจะต้องแบ่งเวลาทำกิจกรรมทุกอย่างในชีวิตให้สมดุล”

คำเชื่อม “ดังนั้น” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “ทุกคนในโลกนี้มีเวลา 24 ชั่วโมงเท่ากัน” กับประโยค “ทุกคนจะต้องแบ่งเวลาทำกิจกรรมทุกอย่างในชีวิตให้สมดุล”

ตัวอย่าง 2

เราสูญเสียเวลาไปทำให้เรารู้สึกเสียดายที่ไม่สามารถย้อนกลับไปได้ ดังนั้นเพื่อนทุกคนควรจะจัดการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีที่สุด”

คำเชื่อม “ดังนั้น” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “เราสูญเสียเวลาไปทำให้เรารู้สึกเสียดายที่ไม่สามารถย้อนกลับไปได้” กับประโยค “เพื่อนทุกคนควรจะจัดการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีที่สุด”

คำเชื่อม “เพราะฉะนั้น”

ตัวอย่าง

“จากนิทานเรื่องเจ้าปุม นักเรียนเห็นแล้วไข่ม้อยว่าใคร ๆ ก็อยากมีเพื่อนกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นคุณครูคิดว่านักเรียนทุกคนอยากมีเพื่อนเช่นเดียวกันไข่ม้อยคะ”

คำเชื่อม “เพราะฉะนั้น” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “จากนิทานเรื่องเจ้าปุม นักเรียนเห็นแล้วไข่ม้อยว่าใคร ๆ ก็อยากมีเพื่อนกันทั้งนั้น” กับประโยค “คุณครูคิดว่านักเรียนทุกคนอยากมีเพื่อนเช่นเดียวกันไข่ม้อยคะ”

คำเชื่อม “จึง”

ตัวอย่าง 1

“ทีมใดได้แต้ม 25 แต้มก่อนชนะ แต่ในกรณีที่เท่ากัน 25 : 25 จะมีการดิว คือ ต้องมีแต้มห่างกัน 2 แต้ม จึงจะมีผู้ชนะ”

คำเชื่อม “จึง” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “ในกรณีที่เท่ากัน 25 : 25 จะมีการดิว คือต้องมีแต้มห่างกัน 2 แต้ม” กับประโยค “จะมีผู้ชนะ”

ตัวอย่าง 2

“ผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้อุดมไปด้วยคุณค่าของน้ำมัน 50 % จึงมีผลทำให้ผิวหน้าของน้องๆ เรียบ ลื่น อ่อนนุ่มเหมือนผิวทารก”

คำเชื่อม “จึง” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “ผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้อุดมไปด้วยคุณค่าของน้ำมัน 50 % ” กับประโยค “(ผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้) มีผลทำให้ผิวหน้าของน้องๆ เรียบ ลื่น อ่อนนุ่มเหมือนผิวทารก”

2.7 คำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมาย

คำเชื่อม “เพื่อ”

ตัวอย่าง 1

“ปัจจุบันนี้มีการพัฒนาายาสมนุไพรขึ้นมา เพื่อใช้แทนยาแผนปัจจุบัน”

คำเชื่อม “เพื่อ” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “ปัจจุบันนี้มีการพัฒนาายาสมนุไพรขึ้นมา” กับประโยค “(ยาสมนุไพร) ใช้แทนยาแผนปัจจุบัน”

ตัวอย่าง 2

“พวกลิงแนะนำให้อาจารย์ปิ่นปายขึ้นมาบนต้นไม้ เพื่อจะเล่นกับพวกตน”

คำเชื่อม “เพื่อ” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “พวกลิงแนะนำให้อาจารย์ปิ่นปายขึ้นมาบนต้นไม้” กับประโยค “(อาจารย์ปิ่นปาย) จะเล่นกับพวกตน”

คำเชื่อม “เพื่อให้”

ตัวอย่าง 1

“พรุ่งนี้เป็นวันคริสต์มาส หนูอยากได้ต้นคริสต์มาส เพื่อให้คุณพ่อคุณแม่แปลกใจ”

คำเชื่อม “เพื่อให้” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “พรุ่งนี้เป็นวันคริสต์มาส หนูอยากได้ต้นคริสต์มาส” กับประโยค “คุณพ่อคุณแม่แปลกใจ”

ตัวอย่าง 2

“โทรศัพท์มือถือโนเกีย รุ่น 320 ผลิตขึ้นมา **เพื่อให้**คุณมีความสุขในการใช้โทรศัพท์มากยิ่งขึ้น”

คำเชื่อม “**เพื่อให้**” เป็นคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยค “โทรศัพท์มือถือโนเกีย รุ่น 320 ผลิตขึ้นมา” กับประโยค “คุณมีความสุขในการใช้โทรศัพท์มากยิ่งขึ้น”

คำเชื่อมกริยากับกริยาหรือประโยคกับประโยคที่พบในการพูดของนักศึกษาสามารถจำแนกได้ 7 ลักษณะความหมาย คือ คำเชื่อมบอกลักษณะ คำเชื่อมแสดงความคล้ายตาม คำเชื่อมบอกความขัดแย้ง คำเชื่อมบอกความให้เลือก คำเชื่อมบอกเหตุ คำเชื่อมบอกผล และคำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมาย ประกอบด้วยคำเชื่อมทั้งหมด 16 คำ คือ *โดย นอกจาก ก็ รวมทั้ง แต่ หรือ เพราะ เนื่องจาก แม้..แต่ก็ ถ้า หาก ดังนั้น เพราะฉะนั้น จึง เพื่อให้ เพื่อให้*

ความสัมพันธ์ของประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวม

การศึกษาประโยคความรวมนอกจากจะศึกษาเรื่อง “การประกอบประโยคความรวม” และ“คำเชื่อม” แล้ว ยังควรศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวมด้วย เนื่องจากลักษณะสำคัญของประโยคความรวม คือ การที่ประโยคมีเนื้อความที่สัมพันธ์กัน 2 เนื้อความขึ้นไป ทั้งนี้จะพิจารณาเฉพาะเรื่องลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคเป็นสำคัญ ส่วนประเด็นความบกพร่องด้านการใช้และเนื้อความของประโยคจะกล่าวถึงในบทที่ 3 ข้อบกพร่องของประโยคความรวมในการพูดระดับทางการ

การศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวม พบว่าลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวมมีทั้งหมด 6 ลักษณะ คือ ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางความหมายทำนองเดียวกัน ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกัน ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือก ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความ และประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา

1. ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผลเป็นลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคที่ผู้พูดต้องการสื่อให้ทราบว่าผลที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากสาเหตุอย่างไร โดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์กันทางเหตุและผลระหว่างข้อความในประโยคนั้น

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผลจำแนกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1.1 ประโยคหนึ่งเป็นเหตุและอีกประโยคหนึ่งเป็นผลในลักษณะคล้ายตาม

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผลซึ่งประโยคหนึ่งเป็นเหตุและประโยคหนึ่งเป็นผลในลักษณะคล้ายตาม จะมีคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตาม ได้แก่ คำเชื่อม *เพราะ เพราะว่ เนื่องจาก* อยู่ในตำแหน่งต้นประโยคเชื่อม

ตัวอย่าง 1

“หากवादผมสั้นอย่างนี้ก็จะเป็รรูปผู้ชาย *เพราะ*ผู้หญิงจะต้องไว้ผมยาว”

(1) หากवादผมสั้นอย่างนี้

(2) ก็จะเป็นรูปผู้ชาย

(2) *เพราะ*ผู้หญิงจะต้องไว้ผมยาว

ประโยค (3) เป็นเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามในประโยคที่ (1) และ (2)

ตัวอย่าง 2

“เราไม่ควรรัดผมหรือถักเปียแน่น *เพราะ*จะทำให้ผมหลุดร่วงได้ง่าย”

(1) เราไม่ควรรัดผม

(2) หรือถักเปียแน่น

(3) *เพราะ*จะทำให้ผมหลุดร่วงได้ง่าย

ประโยค (3) เป็นเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามในประโยคที่ (1) และ (2)

ตัวอย่าง 3

“ขั้นตอนแรกของการวาดการ์ตูนคือวาดวงกลม แล้วแบ่งครึ่ง *เพราะว่*ใบหน้าของคนเรามีส่วนที่เท่า ๆ กัน”

(1) ขั้นตอนแรกของการวาดการ์ตูนคือวาดวงกลม

(2) แล้วแบ่งครึ่ง

(3) *เพราะว่*ใบหน้าของคนเรามีส่วนที่เท่า ๆ กัน

ประโยค (3) เป็นเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามในประโยคที่ (1) และ (2)

ตัวอย่าง 4

“วันนี้เรามีสาระดีๆ เกี่ยวกับสมุนไพรมามากัน *เพราะว่า* ในปัจจุบันสมุนไพรมได้กลายเป็นสิ่งที่ยอดฮิตกันไปแล้ว”

- (1) วันนี้เรามีสาระดีๆ เกี่ยวกับสมุนไพรม
 - (2) มากัน
 - (3) *เพราะว่า* ในปัจจุบันสมุนไพรมได้กลายเป็นสิ่งที่ยอดฮิตกันไปแล้ว
- ประโยค (3) เป็นเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามในประโยคที่ (1) และ (1)

ตัวอย่าง 5

“บรรยากาศภายในงานในวันนี้จะคึกคักเป็นพิเศษ *เนื่องจาก* ผู้ปกครองต่างพากันมาส่งเสียงเชียร์บุตรหลานของตนเอง”

- (1) บรรยากาศภายในงานในวันนี้จะคึกคักเป็นพิเศษ
 - (2) *เนื่องจาก* ผู้ปกครองต่างพากันมาส่งเสียงเชียร์บุตรหลานของตนเอง
- ประโยค (2) เป็นเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามในประโยคที่ (1)

การศึกษาประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล โดยประโยคหนึ่งเป็นเหตุและประโยคหนึ่งเป็นผลในลักษณะคล้ายตามที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ประโยคความรวมลักษณะนี้จะขึ้นต้นด้วยประโยคที่แสดงผลในลักษณะคล้ายตามก่อนแล้วตามด้วยประโยคที่แสดงเหตุ โดยจะมีคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลคล้ายตามเชื่อมอยู่ต้นประโยคที่แสดงเหตุ

1.2 ประโยคหนึ่งเป็นเหตุและอีกประโยคหนึ่งเป็นผลในลักษณะขัดแย้ง

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผลซึ่งประโยคหนึ่งเป็นเหตุและประโยคหนึ่งเป็นผลในลักษณะขัดแย้ง จะมีคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้ง ได้แก่คำเชื่อม *แม้...แต่* *แม้...แต่ก็* อยู่ในตำแหน่งต้นประโยคเชื่อม

ตัวอย่าง 1

“*แม้* การไหว้ผู้เสมอกัน เราจะไม่ย่อตัวหรือค้อมตัว *แต่* ให้ก้มหัวเล็กน้อยเท่านั้น”

- (1) *แม้* การไหว้ผู้เสมอกัน เราจะไม่ย่อตัว
 - (2) หรือค้อมตัว
 - (3) *แต่* ให้ก้มหัวเล็กน้อยเท่านั้น
- ประโยค (1) และ (2) เป็นเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งในประโยค (3)

ตัวอย่าง 2

“แม่หนังสือเล่มนี้จะดูธรรมดา แต่ขายดีมากในประเทศฝรั่งเศส และกำลังจะทำเป็นภาพยนตร์ด้วย”

- (1) แม่หนังสือเล่มนี้จะดูธรรมดา
- (2) แต่ขายดีมากในประเทศฝรั่งเศส
- (3) และกำลังจะทำเป็นภาพยนตร์ด้วย

ประโยค (1) เป็นเหตุ ซึ่งเกิดผลขัดแย้งในประโยค (2) และ (3)

ตัวอย่าง 3

“แม้การปลูกต้นไม้จะช่วยขจัดมลพิษในอากาศ แต่เราก็ควรช่วยกันดูแลเอาใจใส่คุณภาพชีวิตด้านอื่นๆ ด้วย”

- (1) แม้การปลูกต้นไม้จะช่วยขจัดมลพิษในอากาศ
- (2) แต่เราก็ควรช่วยกันดูแล
- (3) เอาใจใส่คุณภาพชีวิตด้านอื่นๆ ด้วย

ประโยค (1) เป็นเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งในประโยค (2) และ (3)

ตัวอย่าง 4

“แม้เราจะมีทรัพยากรที่จะผลิตกระแสไฟฟ้าอย่างมากมาย แต่เราก็ควรใช้ทรัพยากรเหล่านี้น้อย่างประหยัด”

- (1) แม้เราจะมีทรัพยากรที่จะผลิตกระแสไฟฟ้าอย่างมากมาย
- (2) แต่เราก็ควรใช้ทรัพยากรเหล่านี้น้อย่างประหยัด

ประโยค (1) เป็นเหตุซึ่งเกิดผลขัดแย้งในประโยค (2)

การศึกษาประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล โดยประโยคหนึ่งเป็นเหตุและประโยคหนึ่งเป็นผล โดยประโยคหนึ่งเป็นเหตุและประโยคหนึ่งเป็นผลในลักษณะขัดแย้งที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษาพบว่า ประโยคความรวมลักษณะนี้จะขึ้นต้นด้วยประโยคที่แสดงเหตุก่อนแล้วตามด้วยประโยคที่แสดงผลในลักษณะขัดแย้ง

1.3 ประโยคหนึ่งเป็นผลสรุปของอีกประโยคหนึ่ง

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผลซึ่งประโยคหนึ่งเป็นผลสรุปของอีกประโยคหนึ่ง จะมีคำเชื่อมบอกผล ได้แก่คำเชื่อม ดังนี้ เพราะ ฉะนั้น จน จนกระทั่ง อยู่ในตำแหน่งต้นประโยคเชื่อมและในประโยคเชื่อม

ตัวอย่าง 1

“การที่จะวาดภาพให้สวยงาม ภาพนั้นจะต้องมีความสมดุล **ดังนั้น**ก่อนลงมือวาดภาพเราต้องหาจุดกึ่งกลางของภาพทุกครั้ง”

- (1) การที่จะวาดภาพให้สวยงาม ภาพนั้นจะต้องมีความสมดุล
 - (2) **ดังนั้น**ก่อนลงมือวาดภาพ
 - (3) เราต้องหาจุดกึ่งกลางของภาพทุกครั้ง
- ประโยค (2) และ (3) เป็นผลสรุปของประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“เราใช้แกนกระดาษทิชชูแทนลำต้นของต้นไม้ **เพราะฉะนั้น**เราไม่จำเป็นต้องติดกระดาษอีก”

- (1) เราใช้แกนกระดาษทิชชู
 - (2) แทนลำต้นของต้นไม้
 - (3) **เพราะฉะนั้น**เราไม่จำเป็นต้องติดกระดาษอีก
- ประโยค (3) เป็นผลสรุปของประโยค (1) และ (2)

ตัวอย่าง 3

“ผู้ที่ตั้งใจเลิกสูบบุหรี่ให้เริ่มลดปริมาณการสูบลง **จน**เลิกได้เองในที่สุด”

- (1) ผู้ที่ตั้งใจเลิกสูบบุหรี่ให้เริ่มลดปริมาณการสูบลง
 - (2) **จน**เลิกได้เองในที่สุด
- ประโยค (2) เป็นผลสรุปของประโยค (1)

ตัวอย่าง 4

“ผู้เสพมีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง **จนกระทั่ง**สุขภาพทรุดโทรมและเสียชีวิตในที่สุด”

- (1) ผู้เสพมีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง
 - (2) **จนกระทั่ง** สุขภาพทรุดโทรม
 - (3) และเสียชีวิตในที่สุด
- ประโยค (2) และ (3) เป็นผลสรุปของประโยค (1)

การศึกษาประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล โดยประโยคหนึ่งหรือหลายประโยค เป็นผลสรุปของอีกประโยคหนึ่งที่น่าปรากฏในการพูดของนักศึกษาพบว่า ประโยคความรวมลักษณะนี้จะมีประโยคหนึ่งนำขึ้นมาก่อน แล้วตามด้วยประโยคที่แสดงผลสรุปของประโยคที่นำมา โดยจะมีคำเชื่อมบอกผลเชื่อมอยู่ต้นประโยคที่แสดงผลในประโยคที่แสดงผล

1.4 ประโยคหนึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของอีกประโยคหนึ่ง

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผลซึ่งประโยคหนึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของอีกประโยคหนึ่งจะมีคำเชื่อมบอกจุดหมาย ได้แก่ คำเชื่อม *เพื่อ* *เพื่อให้* อยู่ในตำแหน่งต้นประโยคเชื่อม

ตัวอย่าง 1

“ผู้หญิงส่วนใหญ่จะเขียนคิ้ว เขียนตา *เพื่อ*เพิ่มความคมเข้มในใบหน้า”

- (1) ผู้หญิงส่วนใหญ่จะเขียนคิ้ว
- (2) เขียนตา
- (3) *เพื่อ*เพิ่มความคมเข้มในใบหน้า

ประโยค (3) เป็นจุดหมายของประโยค (1) และ (2)

ตัวอย่าง 2

“ในการขับรถทางโค้งให้ลดความเร็วก่อนที่จะเข้าโค้ง และเร่งความเร็วตรงกึ่งกลางของทางโค้งเป็นต้นไป *เพื่อ*รักษาการทรงตัวของรถ”

- (1) ในการขับรถทางโค้งให้ลดความเร็ว
- (2) ก่อนที่จะเข้าโค้ง
- (3) และเร่งความเร็วตรงกึ่งกลางของทางโค้งเป็นต้นไป
- (4) *เพื่อ*รักษาการทรงตัวของรถ

ประโยค (4) เป็นจุดหมายของประโยค (1), (2), (3) และ (4)

ตัวอย่าง 3

“วันนี้ดิฉันจะซักถามวิทยากรทุกท่านอย่างละเอียด *เพื่อให้*ท่านผู้ฟังได้รับความรู้อย่างเต็มที่”

- (1) วันนี้ดิฉันจะซักถามวิทยากรทุกท่านอย่างละเอียด
- (2) *เพื่อให้*ท่านผู้ฟังได้รับความรู้อย่างเต็มที่

ประโยค (2) เป็นจุดหมายของประโยค (1)

ตัวอย่าง 4

“ทุกอย่างจะต้องแบ่งให้ถูกต้องและต้องเผื่อเวลาไว้บ้าง *เพื่อให้*เราได้มีเวลาสำหรับตัวเองมากขึ้น”

- (1) ทุกอย่างจะต้องแบ่งให้ถูกต้อง
- (2) และต้องเผื่อเวลาไว้บ้าง
- (3) *เพื่อให้*เราได้มีเวลาสำหรับตัวเองมากขึ้น

ประโยค (3) เป็นจุดหมายของประโยค (1) และ (2)

การศึกษาประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล โดยประโยคหนึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของอีกประโยคหนึ่งที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษาพบว่า ประโยคความรวมลักษณะนี้จะมีประโยคที่แสดงเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขนำมาก่อน แล้วตามด้วยประโยคที่แสดงจุดมุ่งหมายจากเงื่อนไขของประโยคเหตุที่นำมา โดยจะมีคำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมายซึ่งเป็นเงื่อนไขเชื่อมอยู่ต้นประโยคที่แสดงจุดมุ่งหมาย

1.5 ประโยคหนึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดอีกประโยคหนึ่ง

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผลซึ่งประโยคหนึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดอีกประโยคหนึ่ง จะมีคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไข ได้แก่ *ถ้า หาก อยู่ในตำแหน่งต้นประโยคเชื่อม*

ตัวอย่าง 1

“*ถ้าคนไทยมีจิตสำนึกรักวัฒนธรรมของชาติสักนิด วัฒนธรรมต่างชาติคงไม่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศมากมายเช่นนี้*”

- (1) *ถ้าคนไทยมีจิตสำนึกรักวัฒนธรรมของชาติสักนิด*
 - (2) *วัฒนธรรมต่างชาติคงไม่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศมากมายเช่นนี้*
- ประโยค (1) เป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2)

ตัวอย่าง 2

“*ถ้าใช้แชมพูจัดรังแคแล้วไม่ได้ผล ควรไปปรึกษาแพทย์*”

- (1) *ถ้าใช้แชมพูจัดรังแคแล้วไม่ได้ผล*
 - (2) *ควรไปปรึกษาแพทย์*
- ประโยค (1) เป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2)

ตัวอย่าง 3

“*หากท่านใดมีข้อสงสัยในการดำเนินงานของการเคหะ สามารถตรวจสอบรายละเอียดการดำเนินงานได้ตลอดเวลา*”

- (1) *หากท่านใดมีข้อสงสัยในการดำเนินงานของการเคหะ*
 - (2) *สามารถตรวจสอบรายละเอียดการดำเนินงานได้ตลอดเวลา*
- ประโยค (1) เป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2)

ตัวอย่าง 4

“*หากทุกคนไม่มีจิตสำนึกที่จะช่วยดูแล ทำให้เราสูญเสียพลังงานในส่วนนี้มาก*”

- (1) *หากทุกคนไม่มีจิตสำนึกที่จะช่วยดูแล*

(2) ทำให้เราสูญเสียพลังงานในส่วนนี้มาก¹¹

ประโยค (1) เป็นเงื่อนไขให้เกิดประโยค (2)

การศึกษาประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเหตุและผล โดยประโยคหนึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดอีกประโยคหนึ่งปรากฏในการพูดของนักศึกษาพบว่า ประโยคความรวมลักษณะนี้จะมีประโยคที่แสดงเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขนำมาก่อน แล้วตามด้วยประโยคที่แสดงผลจากเงื่อนไขของประโยคเหตุที่นำมา โดยจะมีคำเชื่อมบอกเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไขเชื่อมอยู่ต้นประโยคที่แสดงเหตุ ซึ่งเป็นเงื่อนไข

2. ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางความหมายทำนองเดียวกัน

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกันเป็นลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคที่ผู้พูดต้องการสื่อให้ทราบว่าสิ่งใดเหมือนกันหรือจัดประเภทรวมกันได้ และเหตุการณ์ใดเป็นเหตุการณ์ทำนองเดียวกันหรือคล้ายตามกัน โดยมีคำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกันระหว่างเนื้อความในประโยคนั้น

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกัน จะมีคำเชื่อมบอกความคล้ายตาม ได้แก่ *และ รวมทั้ง นอกจาก อยู่ในตำแหน่งต้นประโยคเชื่อม*

ตัวอย่าง 1

“ชมพูไม่ควรทำให้หนังศีรษะแห้ง และไม่กระตุ้นให้เกิดรังแค”

(1) ชมพูไม่ควรทำให้หนังศีรษะแห้ง

(2) และไม่กระตุ้นให้เกิดรังแค

ประโยค (1) และ (2) เป็นประโยคที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกัน ในประโยค (2) ละหุยนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค คือ “ชมพู” และหน่วยกริยาที่ทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยค คือ “ควร”

¹¹ การใช้ “ทำให้” เป็นคำเชื่อมต้นประโยคแสดงผล นับว่าไม่ถูกต้องตามแบบประโยค ที่ถูกต้องจะพูดว่า “เราก็จะสูญเสียพลังงานในส่วนนี้มาก”

ตัวอย่าง 2

“ดิฉันคิดว่านักกีฬาทุกคนได้ฟิตซ้อม และเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี”

ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมซับซ้อน ส่วนที่เป็นประโยคความรวมเป็นประโยคขยายในหน่วยกริยาของประโยคหลัก คือ

หน่วยประธาน	หน่วยกริยา	
หน่วยนาม	คำกริยา	ประโยคขยาย
ดิฉัน	คิด	ว่านักกีฬาทุกคนได้ฟิตซ้อมและเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี

ประโยคความรวมในประโยคขยายแยกได้เป็น 2 ประโยค คือ

- (1) นักกีฬาทุกคนได้ฟิตซ้อม
- (2) และเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี

ประโยค (1) และ (2) เป็นประโยคที่สัมพันธ์กันทางมีความหมาย

ทำนองเดียวกันในประโยค (2) ละหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค คือ “นักกีฬา”

ตัวอย่าง 3

“ผู้ที่สูบบุหรี่เกิดความเสี่ยงในการเกิดโรคหัวใจขาดเลือดมากกว่าผู้ไม่สูบบุหรี่ 2 เท่า นอกจากนี้ยังเกิดความเสี่ยงในภาวะหัวใจวายเฉียบพลัน และยังมีโรคมะเร็งปอด”

- (1) ผู้ที่สูบบุหรี่เกิดความเสี่ยงในการเกิดโรคหัวใจขาดเลือดมากกว่าผู้ไม่สูบบุหรี่ 2 เท่า
- (2) จิตใจยังแจ่มใสอีกด้วยนอกจากนี้ยังเกิดความเสี่ยงในภาวะหัวใจวายเฉียบพลัน
- (3) และยังมีโรคมะเร็งปอด

ประโยค (1), (2) และ (3) เป็นประโยคที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนอง

เดียวกัน

ตัวอย่าง 4

“ผมอยากให้ทุกคนใช้กล้องอย่างระมัดระวัง **รวมทั้งต้องดูแลเรื่องความสะอาดเป็นพิเศษ**”

- (1) ผมอยาก
- (2) ให้ทุกคนใช้กล้องอย่างระมัดระวัง
- (3) **รวมทั้งต้องดูแลเรื่องความสะอาดเป็นพิเศษ**

ประโยค (2) และ (3) เป็นประโยคที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกัน ในประโยค (3) ละห่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค คือ “ทุกคน”

การศึกษาประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกันที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษา พบว่าในกรณีที่ทั้งสองประโยคกล่าวถึงหน่วยประธานเดียวกัน ประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวมที่แสดงความสัมพันธ์กันทางมีความหมายทำนองเดียวกันกับประโยคแรกจะมีการละหน่วยประโยคบางหน่วยที่ได้กล่าวแล้วในประโยคแรกไป โดยจะคงไว้เพียงเนื้อความสำคัญที่แสดงความคล้อยตามเท่านั้น และจะมีคำเชื่อมบอกความคล้อยตามเชื่อมอยู่ต้นประโยคที่แสดงความคล้อยตาม

3. ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกัน

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกันเป็นลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคที่ผู้พูดต้องการสื่อให้ทราบว่าสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดมีความหมายขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน โดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกันระหว่างเนื้อความในประโยคนั้น

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกัน จะมีคำเชื่อมบอกความขัดแย้ง ได้แก่ คำเชื่อม แต่ อยู่ในตำแหน่งต้นประโยคเชื่อม

ตัวอย่าง 1

“การถ่ายภาพบางครั้งภาพที่โฟกัสไว้มืด แต่ภาพพื้นหลังอาจจะไม่ชัดก็ได้”

(1) การถ่ายภาพบางครั้งภาพที่โฟกัสไว้มืด

(2) แต่ภาพพื้นหลังอาจจะไม่ชัดก็ได้

ประโยค (1) กับ (2) เป็นประโยคที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกัน¹²

ตัวอย่าง 2

“การวาดรูปเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้ แต่การวาดให้สวยงามเป็นเรื่องยาก”

(1) การวาดรูปเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้

(2) แต่การวาดให้สวยงามเป็นเรื่องยาก

ประโยค (1) กับ (2) เป็นประโยคที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกัน

¹² ข้อความที่สื่อได้ชัดเจนน่าจะเป็น “...บางครั้งจุดที่โฟกัสชัด แต่บริเวณโดยรอบอาจจะ...”

ตัวอย่าง 3

“ผู้ที่ติดเชื้อ HIV มีความต้องการใช้ยารักษาให้หาย แต่ยาที่คิดค้นขึ้นต้องพัฒนาและปรับปรุงอีกมาก”

- (1) ผู้ที่ติดเชื้อ HIV มีความต้องการใช้ยารักษาให้หาย
 - (2) แต่ยาที่คิดค้นขึ้นต้องพัฒนาและปรับปรุงอีกมาก
- ประโยค (1) กับ (2) เป็นประโยคที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกัน

การศึกษาประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกันที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษาพบว่า ประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวมที่แสดงความสัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกันกับประโยคแรกจะมีคำเชื่อมบอกความขัดแย้งเชื่อมอยู่ต้นประโยคที่แสดงความขัดแย้ง

4. ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือก

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือกเป็นลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคที่ผู้พูดต้องการสื่อให้ทราบว่าบางกรณีมีเหตุการณ์ที่เป็นไปได้พอ ๆ กันจะต้องมีการเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อความในลักษณะต่างเป็นตัวเลือก

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือก จะมีคำเชื่อมบอกความให้เลือก ได้แก่ คำเชื่อม หรือ อยู่ในตำแหน่งต้นประโยคเชื่อม

ตัวอย่าง 1

“การจัดการอภิปรายเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในวันนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก หรือสร้างกระแสนุรักษ์ธรรมชาติ”

- (1) การจัดการอภิปรายเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ในวันนี้ มีวัตถุประสงค์
- (2) เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก
- (3) หรือสร้างกระแสนุรักษ์ธรรมชาติ

ประโยค (2) และ (3) ต่างเป็นตัวเลือกของประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“คนที่ต้องการซื้อหนังสือสามารถสั่งได้ที่พี่เลย หรือเข้าไปได้ที่ www.amarin.com”

- (1) คนที่ต้องการซื้อหนังสือ สามารถสั่งได้ที่พี่เลย
- (2) หรือเข้าไปได้ที่ www.amarin.com

ประโยค (1) และประโยค (2) ต่างเป็นตัวเลือก

ตัวอย่าง 3

“ท่านจะสูบบุหรี่ต่อไป หรือเลิกสูบตั้งแต่วันนี้”

(1) ท่านจะสูบบุหรี่ต่อไป

(2) หรือเลิกสูบตั้งแต่วันนี้

ประโยค (1) และประโยคที่ (2) ต่างเป็นตัวเลือก

การศึกษาประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือกที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษาพบว่า ประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวมที่แสดงความสัมพันธ์กันทางมีความหมายให้เลือกรับกับประโยคแรกจะมีคำเชื่อมบอกความให้เลือกเชื่อมอยู่ต้นประโยคที่แสดงความให้เลือก

5. ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความ

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความเป็นลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคในกรณีและผู้พูดต้องการสื่อความหมายตามถ้อยคำของตนให้ชัดเจนขึ้น โดยจะใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์กันทางการขยายความระหว่างเนื้อความในประโยคนั้น

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความ จะมีคำเชื่อมบอกลักษณะ ได้แก่ คำเชื่อม *โดย* และคำเชื่อมแสดงตัวอย่าง ได้แก่ คำเชื่อม *เช่น* อยู่ในตำแหน่งต้นประโยคขยาย

ตัวอย่าง 1

“การจัดงานในวันนี้ได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัย *โดย*ท่านคณบดีเป็นผู้อนุญาต”

(1) การจัดงานในวันนี้ได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัย

(2) *โดย*ท่านคณบดีเป็นผู้อนุญาต

ประโยค (2) เป็นประโยคที่ช่วยขยายความให้ประโยค (1) ชัดเจนขึ้น

ตัวอย่าง 2

“วันนี้จะมาสวดการห่อของขวัญ*โดย*ใช้ผ้า”

(1) วันนี้จะมาสวดการห่อของขวัญ

(2) *โดย*ใช้ผ้า

ประโยค (2) เป็นประโยคที่ช่วยขยายความให้ประโยค (1) ชัดเจนขึ้น

ตัวอย่าง 3

“เมื่อเราขับรถแข่งขึ้นมาแล้วให้ขับเป็นแนวตรง โดยทิ้งระยะห่างจากรถที่แข่งพอสมควร”

- (1) เมื่อเราขับรถแข่งขึ้นมาแล้ว
- (2) ให้ขับเป็นแนวตรง
- (3) โดยทิ้งระยะห่างจากรถที่แข่งพอสมควร

ประโยค (3) เป็นประโยคที่ช่วยขยายความให้ประโยค (2) ชัดเจนขึ้น

ตัวอย่าง 4

“ลำดับต่อมาให้น้อง ๆ ทาครีมรองพื้นบนใบหน้า 5 จุดด้วยกัน คือ หน้าผาก แก้มทั้ง 2 ข้าง คาง แล้วจุ่มก แล้วเกลี่ยให้ทั่วใบหน้า โดยใช้นิ้วเกลี่ยเบา ๆ จากด้านในออกสู่ด้านนอกจนทั่วใบหน้า”

- (1) ลำดับต่อมาให้น้อง ๆ ทาครีมรองพื้นบนใบหน้า 5 จุดด้วยกัน คือ หน้าผาก แก้มทั้ง 2 ข้าง คาง แล้วจุ่มก
- (2) แล้วเกลี่ยให้ทั่วใบหน้า
- (3) โดยใช้นิ้วเกลี่ยเบา ๆ จากด้านในออกสู่ด้านนอก
- (4) จนทั่วใบหน้า

ประโยค (3) เป็นประโยคที่ช่วยขยายความให้ประโยค (2) ชัดเจนขึ้น

การศึกษาประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษาพบว่า ในกรณีที่ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางการขยายความเป็นการยกตัวอย่างเพื่อขยายหน่วยประโยคในประโยคนั้น จะมีคำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์กันทางการขยายความ ต้นประโยคเสมอ และเนื้อความที่นำมาขยายส่วนใหญ่จะเป็นคำนาม

6. ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลาเป็นลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคที่ผู้พูดต้องการสื่อให้ทราบว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นภายหลัง เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นพร้อมหรือไม่พร้อมกับเหตุการณ์ใด โดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์กันทางระยะเวลา ระหว่างเนื้อความในประโยคนั้น

ประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลา จะมีคำเชื่อมบอกเวลา ได้แก่ คำเชื่อมเมื่อ แล้ว เมื่อ..ก็ อยู่ในตำแหน่งต้นหรือคู่ขนานประโยคเชื่อม

ตัวอย่าง 1

“เมื่อปลุกลูกตื่น การบ่นเรื่องต่างๆ ก็ทำให้เด็กเกิดความเครียดได้”

(1) เมื่อปลุกลูกตื่น

(2) การบ่นเรื่องต่างๆ ก็ทำให้เด็กเกิดความเครียดได้

คำเชื่อม “เมื่อ” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมบอกเวลาที่เหตุการณ์ในประโยค

(2) เกิดขึ้นหลังเหตุการณ์ในประโยค (1)

ตัวอย่าง 2

“เริ่มแรกน้องๆ ต้องทำความสะอาดใบหน้าให้สะอาดด้วยน้ำสะอาด แล้วเช็ดให้แห้ง”

(1) เริ่มแรกน้องๆ ต้องทำความสะอาดใบหน้าให้สะอาดด้วยน้ำสะอาด

(2) แล้วเช็ดให้แห้ง

คำเชื่อม “แล้ว” หน้าประโยค (2) เป็นคำเชื่อมบอกเวลาที่เหตุการณ์ใน

ประโยค (1) เกิดขึ้นก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2)

ตัวอย่าง 3

“เมื่อมีหมอก ฝน หรือควัน ที่ทำให้มองไม่เห็นระยะข้างหน้าในระยะ 60 เมตร แล้ว ห้ามแซง”

(1) เมื่อมีหมอก ฝน หรือควัน ที่ทำให้มองไม่เห็นระยะข้างหน้าในระยะ 60 เมตรแล้ว

(2) ห้ามแซง

คำเชื่อม “เมื่อ” หน้าประโยค (1) เป็นคำเชื่อมบอกเวลาที่เหตุการณ์ใน

ประโยค (1)

ตัวอย่าง 4

“เมื่อท่านเป็นอะไรขึ้นมาจากบุหรี คนที่ห่วงใยท่านก็ต้องคอยดูแล ”

(1) เมื่อท่านเป็นอะไรขึ้นมาจากบุหรี

(2) คนที่ห่วงใยท่านก็ต้องคอยดูแล

คำเชื่อม “เมื่อ...ก็” เป็นคำเชื่อมบอกเวลาที่เหตุการณ์ในประโยค (1) เกิดขึ้น

ก่อนหน้าเหตุการณ์ในประโยค (2)

การศึกษาประโยคความรวมที่สัมพันธ์กันทางเวลาที่ปรากฏในการพูดของนักศึกษาพบว่า ประโยคที่เป็นส่วนประกอบของประโยคความรวมที่แสดงความสัมพันธ์กันทางเวลากับประโยคแรก จะมีคำเชื่อมบอกเวลาเชื่อมอยู่ต้นประโยคที่แสดงเวลา

การศึกษาประโยคความรวมในการพูดระดับทางการของนักศึกษานั้นพบว่า นักศึกษาใช้ประโยคความรวมทั้ง 2 ชนิด คือ ประโยคความรวมธรรมดาและความรวมซับซ้อน โดยลักษณะของประโยคแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ ประโยคที่มีหน่วยเชื่อม และประโยคที่ไม่มีหน่วยเชื่อม

สำหรับคำเชื่อมที่ปรากฏใช้ในประโยคความรวมในการพูดระดับทางการของนักศึกษานั้น พบว่ามี 10 ประเภท คือ คำเชื่อมบอกเวลา คำเชื่อมบอกลักษณะ คำเชื่อมบอกความคล้ายตามคำเชื่อมบอกความหมายเปรียบเทียบ คำเชื่อมบอกความหมายขัดแย้ง คำเชื่อมบอกความให้เลือกคำเชื่อมบอกเหตุ คำเชื่อมบอกผล คำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมาย และคำเชื่อมแสดงตัวอย่าง โดยจะปรากฏใช้ในประประโยคความรวม 3 ตำแหน่ง คือ ต้นประโยคเชื่อมท้ายประโยคเชื่อม ในประโยคเชื่อม และนักศึกษานำคำเชื่อมต้นประโยคเชื่อมมาใช้คู่กับคำเชื่อมในประโยคเชื่อมอีกด้วย คำเชื่อมจะทำหน้าที่ในลักษณะเดียว คือ เชื่อมกริยากับกริยาหรือประโยคกับประโยค โดยจะแสดงความสัมพันธ์ใน 6 ลักษณะ ดังนี้ สัมพันธ์กันทางเหตุผล สัมพันธ์กันทางความหมายทำนองเดียวกันสัมพันธ์กันทางมีความหมายขัดแย้งกัน สัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือก สัมพันธ์กันทางขยายความ และสัมพันธ์กันทางเวลา คำเชื่อมทั้งหมดที่ปรากฏใช้ในประโยคความรวมในการพูดระดับทางการของนักศึกษามีทั้งหมด 33 คำ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น